

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1998 йил 23 май, шанба • № 40 (11.023) • Эркин нархда сотилади.

АНЖУМАН ЯКУНЛАНДИ

Ўзбекистоннинг нефт ва газ салоҳиятидан фойдаланишни янада кенгайтириш, илғор техника ва технология билан қуроллантириш, тармоққа хорижий сармоя жалб қилиш мақсадларини кўзда тутган «Нефт ва газ-98» иккинчи халқаро кўргазма ниҳоясига етди.

Кўргазмада дунёнинг ривожланган ўнлаб давлатларидан саноатчилар нефт, газ қазиб олиш, қайта ишлаш, истеъмолчига жўнатиш учун зарур энг замонавий техника ва технология билан иштирок этган бўлса, истиқболли бозор излаётган сармоядорлар Ўзбекистоннинг нефт ва газ

саноатида мавжуд имкониятларни ўрганиш учун келган эдилар.

Кўргазма доирасида ўтказилган «Ўзбекистоннинг Устюрт минтақаси нефт ва газ салоҳиятини ўзлаштириш истиқболлари» мавзuidaги халқаро конференция эса иштирокчиларни қизиқтирган барча саволларга жавоб берди.

Анжуманнинг иккинчи кунги мажлисига Бош вазир ўринбосари, «Ўзбекнефтегаз» нефт ва газ саноати миллий корпорацияси раиси Қ. Ҳаққулов раислик қилди.

Конференция иштирокчилари Марказий Осиёнинг энергетик салоҳияти, нефт, газ разведкасида энг замонавий технологи-

яни қўллаш, Устюрт минтақаси нефт ва газини дунё бозорига олиб чиқиш имкониятлари, Марказий Осиё бўйлаб ўтадиган нефт ва газ қувурларининг муқобил йўналишлари, Ўзбекистонда амалга ошириладиган лойиҳаларни молиялаштириш шароитлари каби кўплаб мавзуларда қизиқарли маърузалар тингладилар.

Хорижлик сармоядорлар Ўзбекистонга инвестиция қилиш ва жалб қилинган сармоянинг ҳимояланиши мавзuida чет эллик ҳолис тадқиқотчиларнинг чиқишларини ҳам қизиқиш билан тинглади.

(ЎЗА).

• ЧИНОЗ пахта тозалаш заводи очиқ турдаги акционерлик жамиятига айлангач ўз фаолиятини бозор шароитига мосламоқда. Илгарилари фақат пахта хом ашёси қайта ишланган бу корхонада бугунги кунда кўплаб қўшимча ишлаб чиқариш участкалари ташкил этилди. Ана шундай кичик корхоналардан бирида 19 нафар кечаги пахта тозаловчилар истеъмол моллари тиқишмоқда. 1997 йилда 2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган жамоа 1998 йилнинг ўтган уч ойида ҳам 2 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот тайёрлади.

СУРАТДА: цех раҳбари Оқил Қаландаров, ишчилар Гулбаҳор Усмонова ва Азиза Алимова тайёрланган маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

Умид АҲМЕДОВ СУРАТИ.

Вилоят ҳокимлигида

БОЗОР: НОМИГА МУНОСИБ БЎЛСИН

Шарқ бозорининг таровати ўзгача. Шунинг учун ҳам овруполик машҳур сайёҳлар, ёзувчию олимлар Шарқ бозорларининг ўзига хослиги, тўкин-сочинлигини ўзгача бир меҳр билан қаламга олишган. Дарҳақиқат, йилнинг қайси фасли бўлишидан қатъий назар бозорларимизга кирган кишининг кўзи қувнайди, дили яшнайди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, бозорларнинг шухратини тиклаш, сотувчига ҳам, харидорга ҳам қулай шароитлар яратиш, айниқса, уларнинг қиёфасини энг нозик дидли кишини ҳам ҳайратлантирадиган даражада ўзгартиришга эътибор кучайди. Юртбошимиз ва ҳукуматнинг қатор Фармон ва қарорлари бунга мисолдир.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бозорларнинг фаолиятини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 1996 йил 5 март, Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Бозорларнинг фаолияти ва уларни бошқаришни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори фикримизнинг далилидир.

Ушбу Фармон ва қарорларни амалга ошириш борасида Тошкент вилоятида ҳам сўнгги пайтда кенг қўламли ишлар амалга оширилди. Шаҳар ва туманлардаги бозорларни қайта қуриш, таъмирлашга жиддий киришилди. Уларни бошқаришни тартибга солиш, мавжуд анъаналарни такомиллаштириш мақсадида вилоят деҳқон, буюм бозорлари ва ярмаркалар негизида 17 та очиқ турдаги бозор ҳиссадорлик жамиятлари ташкил этилди.

Ҳозир вилоятдаги бозорларда 15157 та савдо ўрни бўлиб, ҳиссадорлик жамиятларининг низом фонди 126 миллион 246,8 минг сўмни ташкил этади. Тошкент вилояти ҳокимининг 1996 йил 24 июндаги қарорига мувофиқ очиқ турдаги бозор ҳиссадорлик жами-

ятлари уюшмаси — «Тошвилбозорсавдо» ташкил этилди.

Вилоятимиздаги барча бозор ҳиссадорлик жамиятларида бозорларни қайта қуриш, таъмирлаш ва ободонлаштириш мақсадида 1996-1998 йиллар учун 106176 минг сўм маблағ ажратилди.

1997 йилда вилоятимиз бозорларида аҳолига хизмат кўрсатиш ишларини янада яхшилаш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, бозорларга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини олиб келиб сотишлари учун бозор маъмуриятлари билан хўжаликлар, фермерлар ва аҳоли ўртасида тузилган шартномалар ижобий натижалар берди. 1997 йил мобайнида вилоят бозорларида 24319 тонна картошка, 56900 тонна турли хил сабзавотлар, 23578 тонна мева, 21878 тонна полиз, 31920 тонна бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, 9177 тонна гўшт маҳсулотлари, 1998 йилнинг шу даврига қадар эса 4928 тонна кар-

(Давоми 2-бетда)

Вилоят ҳаёти

янгиликлар, одамлар, воқеалар

СЎНГГИ КЎНФИРОҚ — ТАЛАБАЛАР БАЙРАМИ

ЯНА бир кундан кейин вилоятимиздаги 892 та мактабнинг 692 тасида билим олаётган 18 минг 110 нафар ўн биринчи синф, 42 мингдан зиёд тўққизинчи синф ўқувчилари сўнгги кўнфироқ тантанасига тўпланадилар.

Бу байрам сермазмун ва файзли бўлиши учун барча шаҳар ва туманлар халқ таълими бўлимлари, мактаблар маъмуриятлари, ота-оналар, жамоатчилик вакиллари пухта ҳозирлик кўрдилар.

Ўқувчилар шодиёнасида жойлардаги ҳокимликлар раҳбарлари бевосита иштирок этадилар. Мустақил ҳаётга йўл олаётганларни қутлаш жараёнида хизматлари улкан ўқитувчилар, мураббийларни шарафлаш тадбирлари ҳам ўтказилади.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ҲАР ОЙДА... МИНГ СЎМДАН

ЯНГИЙЎЛ шаҳар ногиронлар жамияти раҳбарияти Оила йилида яна бир хайрли ташаббусга қўл урди. Жамият кам таъминланган Зухра Мирзааҳмедова ва Маъсума Аъзамовалар оиласига моддий ёрдам кўрсатадиган бўлди.

Энди бу оилалар йил охиригача нафақаларига қўшимча равишда ногиронлар жамияти ҳисобидан ойига минг сўмдан ёрдам пули олиб турадилар.

Зухра ҲАЙДАРОВА.

САВОЛЛАРГА... МУҲРДОР ЖАВОБ БЕРАДИ

Ҳозирги шароитда турли ҳужжатларни тўғри расмийлаштириш катта аҳамиятга эга. Лекин, ҳали кўпчилик фуқароларда ҳуқуқий билимларнинг етишмаслиги оқибатида турли чалкашликлар келиб чиқмоқда. Бунга йўл қўймаслик мақсадида Бекобод шаҳрида ҳуқуқшунослар кенг фаолият кўрсатишаётир.

Яқинда бўлиб ўтган маҳалла қўмиталари раисларининг йиғилишида Давлат муҳрдори М. Имомкулова «Олди-сотди ҳужжатларини расмийлаштириш» тўғрисида маъруза қилди. Шунингдек, шаҳар биноларини техник рўйхатдан ўтказиш бўлими ходимлари билан ҳам муҳрдорнинг учрашуви бўлиб ўтди.

Ҳар иккала учрашувда Давлат муҳрдори йиғилиш қатнашчиларининг саволларига батафсил жавоб қайтарди.

Бобоназар АБДУРАҲИМОВ.

РАҲМАТ СИЗГА, ШИФОКОРЛАР!

Ҳурматли муҳарририят ходимлари! Фарзандимиз Усен Турдикулов болаликдан туғма касал бўлиб, пешобда жуда қийналиб юрарди.

Яқинда биз фарзандимизни Тошкентдаги Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли бўлган Республика клиник касалхонасига олиб бордик. Шифокорлар ўғлимизни текшириб кўришиб, уни фақатгина жарроҳлик йўли билан даволаш мумкин, деган хулосага келишди.

Аллоҳга шукурлар бўлсинки, операциядан ўғлимиз яхши чиқди. Уни дарддан бутунлай фориг бўлишида клиниканинг болалар урологияси бўлими бош шифокори Муродин Қодиров, профессорлардан Маҳмуд Алиев, Комилжон Ярмаҳаммедов, Фаҳриддин Ҳожиматов, Венера Вашиченко, ҳамширалардан Дилдора Жалолова, Зухраҳон Ортикова, Гулбаҳор Раҳимбоевалар чинакам фидойилик кўрсатишди. Биз оиламиз номидан қўли энгил, меҳри дарё шифокорларга таъзим қилиб, катта раҳматлар айтамыз. Ҳамиша омон бўлинг, жонажон шифокорлар, деймиз.

Ҳолмирза ТУРДИҚУЛОВ,
Акима ТУРДИҚУЛОВА,
Гулбарчин МАМАТҚУЛОВА,
Юқоричирчиқ тумани «Қизил Юлдуз» қишлоғи.

БОЗОР: НОМИГА МУНОСИБ БЎЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда)

тошқа, 12676 тонна сабзавот, 5873 тонна мева, 289 тонна полиз маҳсулотлари, 2443 тонна гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари келтириб сотилди.

Вилоят бозорларида Вазирлар Маҳкамасининг 82-сонли қарорини бажариш мақсадида савдо харид корхоналари ташкил этилган. Бу корхоналар ўз низомида асосида иш юритиб, аҳолидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиб, бозорларда сотишни ташкил этмоқда. 1997 йил давомида бозор ҳиссадорлик жамиятлари тизимидаги савдо харид корхоналарининг товар айланмаси 40300 минг сўмга тўғри келди. 1998 йилнинг тўрт ойида эса бу кўрсаткич 10177 минг сўмни ташкил этди.

Қилинган ишлар қувонарли албатта. Аммо бу дегани, ҳамма ерда ишлар яхши кетяпти, деҳқон ҳам, ишбилармон ҳам, харидор ҳам бозорлардаги шартшароитдан мамнун, дегани эмас. Ҳали жойларда шундай камчиликлар ҳам борки, улар аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда.

Масалан, кўпгина жойларда аҳоли, фермер-деҳқон хўжаликлари билан фьючерс шартномалари ҳануз тузилмаган. Тузилган жойларда ҳам уларнинг баъзилари хўжақўрсинга, расмиёт учунгина имзоланган. Хусусан, Бўстонлик, Чиноз, Бекобод, Юқоричирчиқ, Оққўрғон, Ўртачирчиқ туманларидаги ва Чирчиқ шаҳридаги бозор ҳисса-

дорлик жамиятларида шундай ҳолни кўриш мумкин.

Бир неча туман бозорларида ҳанузгача ҳатто савдо харид корхоналари ташкил этилмаган. Бу ҳол ўз навбатида бозорларга етарли миқдорда қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотларининг келтирилмаслигига сабаб бўлаётди. Натижада тушумлар камайиб кетяпти. Айрим туман ва шаҳар раҳбарлари эса бу муҳим ишга панжа орасидан қараб келмоқдалар.

Айни кунларда бозорлардаги энг долзарб муаммо бу — тоштарози муаммосидир. Бозорларга келган деҳқон тарози топса тош тополмайди, тош топса тарози тополмайди. Бозорлардаги мутасаддилар амалий чора кўриш ўрнига, бу ҳолни кўриб, кўрмасликка оладилар.

Маълумки, амалдаги тартибга кўра ҳамма бозорлар ҳокимликлар ихтиёридадир. Аммо жойларда хусусий бозорларнинг ҳамон фаолият кўрсатаётгани, ҳатто янгилари очилаётгани ҳеч кимни ажаблантирмайпти. Жумладан, Ангрен шаҳридаги «Грум» деб номланган хусусий мол бозори, Олмалиқ шаҳридаги «Валентина» фирмасига қарашли тижорат бозори, Оққўрғон туманидаги «Маданият» ва «Қаҳрамон» жамоа хўжаликларида фаолият кўрсатаётган хусусий мол бозорлари ҳамда Бўқа туманидаги «Шаҳзода» ишлаб чиқариш корхонасига қарашли хусусий тижорат бозорлари бунга мисолдир.

Ваҳоланки, юқорида номлари қайд этилган хусусий бозорларни шаҳар ва туман ҳиссадорлик уюшмаларига қўшиш ҳақида вилоят ҳокимининг махсус қарорлари

ҳамда Ўзбекистон Республикаси Солиқ қўмитасининг 1997 йил 28 апрелдаги буйруғи қабул қилинган эди. Қарорлар ҳам, буйруқ ҳам вақтида ижро учун барча туман ва шаҳар ҳокимликларига юборилган. Лекин уни бажарувчи масъул топилмади. Шунинг учун ҳам бу масала 1998 йил 11 майда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи муовини Исмоил Жўрабеков иштирокида ўтказилган мажлисда яна тилга олинди.

Бозорларнинг санитария аҳволини ҳам яхши, деб бўлмайди. Жойларда фаолият кўрсатаётган санитария-эпидемиология станциялари лабораториялари зарур асбоб-анжом ва кимёвий дорилар билан таъминланмаган. Сотилаётган қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотларининг сифати вақтида текширилмайди. Бунинг устига уйда таом пиширадиган «пазандалар»нинг мушугини на СЭС ходимлари, на ҳокимият мутасаддилари «пишт» дейдилар. Бу аҳоли ўртасида юқумли касалликларнинг тарқалишига олиб келиши учун катта хавфдир. Бозорларимиздаги юқоридаги сингари иллатлар уларнинг ҳуснига доғ бўлиб тушмоқда.

Бу долларни тезроқ ювиш, бозорларнинг довлугини тиклаш мақсадида шу йилнинг 16 май куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Бозорлар фаолиятини тартибга солиш юзасидан мансабдор шахсларнинг масъулиятини оширишга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинди.

Шу йил 19 май куни Тошкент вилояти ҳокимлигида вилоят ҳокими Эркин Рўзиев раислигида Ва-

зирлар Маҳкамасининг юқоридаги қарори муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Мажлисда вилоят ҳокимлиги тегишли бўлим, бошқармалар бошлиқлари, шаҳар, туман ҳокимлари, солиқ ва бозор савдо идоралари раҳбарлари иштирок этдилар.

Мажлисда ушбу қарорда кўрсатиб ўтилган камчиликлар ҳам тегишли эканлиги таъкидланди. Жойлардаги маҳаллий ҳокимликларнинг, солиқ идоралари, бозор ҳиссадорлик жамиятлари раисларининг эътибори ана шу масалаларга қаратилди.

Мажлисда мутасадди ташкилот раҳбарларига, шаҳар, туман ҳокимларига кўрсатиб ўтилган камчилик ва нуқсонларни зудлик билан бартараф этиш юзасидан аниқ топшириқлар берилди. Бундан буён ана шундай иллатлар аниқланган тақдирда улар учун шахсан мансабдорлар ва мутасаддилар жавоб бериши таъкидланди.

Шунингдек, мажлисда вилоят бозорларида савдо-харид ва умумий овқатланиш корхоналарини ташкил этиш, тушум пуллари кўпайтириш, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш ҳамда уларнинг сони ва сифатини ошириш, сотувчи ва харидорларга қулай шароитлар яратиш, хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш, бозорларни қайта қуриш, таъмирлаш, ободонлаштириш борасида олиб борилаётган ишларни кучайтириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар белгиланди.

муҳофазаси битимларида кўзда тутилган харажатлар кескин камайитиб юборилди. Бир киши ҳисобига шу мақсадлар учун вилоят бўйича 1997 йилда 1095,4 сўм сарфланган ҳолда савдо ва матлубот кооперациясида 289,5 сўм, деҳқончилик саноати мажмуида 53,3 сўм, халқ таълимида 12,5 сўм сарфланган.

Жамоа шартномаси муайян корхона ва ташкилот доирасида меҳнаткашларнинг қонуний ижтимоий ҳуқуқларини кафолатловчи ягона ҳужжат ҳисобланади. Бунинг устига асло мумкин эмас. Аксинча, меҳнат муҳофазасини яхшилашда шартномаларнинг аҳамиятини ошириш, унда белгиланган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишига эришиш, бунинг учун хўжалик раҳбарларининг ҳам, касба уюшмалари кўмиталарининг ҳам масъулиятини ошириш керак. Пленумда кучларни бирлаштириб, меҳнаткашлар, айниқса, хотин-қизлар ва ёшларнинг меҳнат ва маиший шароитларини яхшилашдан иборат олижаноб ва инсонпарварлик вазифаларининг муваффақиятли бажарилиши, оила йилида ҳар бир фуқаро учун муносиб, соғлом, хавфсиз иш жойлари яратиш учун самарали чора-тадбирлар кўрилиши лозимлиги алоҳида қайд қилинди.

Пленумда муҳофазат қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

МУЗЕЙЛАРДАН-МУЗЕЙЛАРГА

● ҲАР БИР мамлакатда фуқаролар маданий ҳаётида музейлар ўзига хос алоҳида ўрин тутди. Чунки, мазкур давлат, миллат, тарихий аъёнларнинг давомийлигини ана шу муассасалар ўзида акс эттиради. Кўнма маънода музейлар ўтмиш билан истиқбол ўртасидаги кўприк вазифасини адо этади.

Жорий ҳафтада бутун жаҳон бўйлаб халқаро музейлар куни нишонланди. Халқаро музейлар ҳамжамиятининг аъзоси бўлган бизнинг Ўзбекистонда ҳам бу сана кенг нишонланди. Ўша куни жуда кўп одамлар турли хил музейларга ташриф буюрдилар.

ИНҚИРОЗ ОҚИБАТИ

● УЧ ОЙДАН буён Индонезияда давом этаётган ёшларнинг полициячилар ҳамда ҳарбийлар билан тўқнашувлари пайшанба куни антиқа нуқтага етди. 32 йилдан буён давлат бошида турган 76 яшар генерал Сухартонинг истеъфога чиқишини талаб қилган ёшлар мақсадларига эришдилар. Сухарто сафдошлари ва аъёнлари олдида сўзга чиқиб, титроқ овоз билан истеъфога кетажаклигини эълон қилди. Шу билан бирга у «Мен Индонезия халқи олдида йўл қўйган камчиликларим учун узр сўрайман», — деб айтди.

Вице-президент Бурхониддин Юсуф Хабибий генерал Сухарто ўрнини эгаллади. У янги сайловлар ўтказиладиган пайт — 2003 йилгача давлат бошлиғи лавозимини адо этиб туради. Парламент раиси, мудофаа вазири — ҳарбий кўшинлар бош қўмондони, Индонезия мусулмонлари раҳбарлари вужудга келган вазиятдан қониқиш ҳосил қилганликларини билдирдилар.

Мамлакат парламенти раиси Хармако тез кунлар ичида бутун Индонезия бўйлаб осойишта ҳаётнинг изга тушишига умид билдирди. Мазкур давлатда юз берган инқирознинг қайси йўналишда кетишини келажак кўрсатади.

ДАВЛАТ ТУЗУМИ ЎЗГАРМАЙДИ

● ТОЖИКИСТОН президенти Имомали Раҳмонов мамлакат ёшларини демократик, ҳуқуқий ва дунёвий давлат тузиш йўлида катта саъй-ҳаракат кўрсатишга чақирди. Ёшлар билан бўлган учрашувда президент «30-40 йилдан кейин ҳам бизнинг мамлакатимизда ислом давлати тузилмайди, ҳозирги тузумимиз ўзгармайди», — деб айтди. Мулоқотдан сўнг И. Раҳмонов 17 майни «Ёшлар куни» деб эълон қилди.

ИККИ «ОНАДА» — БИР МАШИНА

● XXРда юк машиналарини ишлаб чиқарувчи Хитой-Беларусь қўшма корхонасини қуриш ишлари бошлаб юборилди. Унга сарфланган бир неча миллион АҚШ доллари миқдоридаги маблағнинг 30 фоизи Беларусь ҳиссасига тўғри келади. Қўшма корхона жорий йил охирида ишга тушади. Дастлаб йилига 300 донна машина ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АҲБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ШАРОИТ ЯРАТИЛГАНМИ?

Меҳнатни муҳофаза қилиш, соғлом ва хавфсиз иш шароитларини яратиш — долзарб масала, меҳнаткаш инсон саломатлигини сақлаш билан боғлиқ бўлган вазифадир. Шу сабабли ҳам мулкчиликнинг турли шакллари асосланган корхоналарда меҳнат хавфсизлигини таъминлаш, ишлаб чиқаришни янги техника ва технологиялари билан ускуналаш, шовкин-сурон, тебранишлар, чанг ва газлар тарқалиши, иш жойларида ҳарорат-намлик меъёрини йўл қўйиш мумкин бўлган даражага келтириш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Вилоят касба уюшмалари кенгаши ва хотин-қизлар қўмитасининг яқинда бўлиб ўтган кўшма пленумида бу масала атрофлича муҳокама қилинди.

Уни Тошкент вилояти хотин-қизлар қўмитаси раиси, вилоят ҳокимининг ўринбосари С. Ҳўжаева олиб борди.

«Тошкент вилояти корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларида Ўзбекистон Республикаси «Меҳнат муҳофазаси тўғрисида»ги қонуни бажарилишининг аҳволи ва 1998 йил — Оила йилида хавфсиз ва соғлом меҳнат шароитларини таъминлаш борасида хотин-қизлар қўмиталари ва касба уюшма ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» маъруза қилган Тошкент вилояти касба уюшмалари кенгашининг раиси М. Тўлаганова ва музокараларда қатнашган нотиклар шуни таъкидладиларки, меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ бўлган меҳнат муҳофазасини кучайтириш, соғлом ва хавфсиз иш шароитларини яратиш бериш касба уюшмалари ва хотин-қизлар қўмиталари фаолиятининг таркибий қисми ҳисобланади. Оила йилида бу масалалар алоҳида эътибор талаб қилади.

Бу соҳада самарали иш олиб борилаётган корхона ва ташкилотларнинг кўпайиб бораётганлиги пленумда мамнунлик билан қайд қилинди. Жумладан, Чирчиқдаги «Трансформатор», «Гунча», Янгийўлдаги «Лаззат», «Бекобод автобус — такси парки» ҳиссадорлик жамиятларида ва бошқа қатор корхона ва ташкилотларда қулай меҳнат шароитлари яратилган. Уларда бу иш мунтазам, изчил олиб борилмақда. Шу туфайли ҳам кўнгилсиз ҳодисалар содир бўлмаяпти.

Пленумда қайд қилинганидек, меҳнатни муҳофазалаш борасидаги ишларнинг аҳволини ўрганиш бу

соҳада ҳали камчиликлар ва нуқсонлар кўпчилигини, ташвишли ҳолатлар борлигини кўрсатди. Хўжалик раҳбарларининг масъулиятсизлиги, касба уюшмаси кўмиталарининг меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги талабларига амал қилиниши устидан жамоат назоратини бўшаштириб юборганликлари оқибатида 1995-1997 йилларда ишлаб чиқаришда юз берган бахтсиз ҳодисалар туфайли 1248 киши жабрланди. Натижада 218 бола етим бўлиб қолди. 3547 иш куни йўқотилди.

Ҳар бир бахтсиз ҳодиса ўз вақтида малакали текширилиши, ундан тегишли хулосалар чиқариб, тақдорланмаслиги учун шошилинч ва зарур чоралар кўрилиши, тавси-

ялар берилиши лозим. Шундай қилинса, шикастланганларнинг камайишига эришилади. Бироқ, айрим корхоналарнинг раҳбарлари ва касба уюшма кўмиталари бу борада жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар. Кўпинча шикастланган ишчи-хизматчининг ўзини айбдор қилиб кўрсатишга уринадилар. Бу эса ниҳоятда ачинарли ҳолдир.

Касб касалликлари ҳам кўпайиб бормоқда. Бу корхона ва хўжаликлар раҳбарларини ташвишга солмай қўймайди. Бундай касалликлар санитария ҳолатларининг қониқарсизлиги оқибатида юзга келмоқда.

Хавфли шароитларда ишлаётган ходимларни шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш ёмон аҳволда. Бордин ҳам етарли фойдаланилмайди.

Меҳнатни муҳофаза қилиш, соғлом ва зарарсиз иш шароитларини яратиш бериш юзасидан республикамиз қонунларида белгиланган асосий талабларни бажаришга эътиборсизлиқнинг бошқа кўринишлари ҳам бор. Жумладан, жамоа шартномалари ва меҳнат

Кун тартибида меҳнат муҳофазаси

ТОВОҚСОЙ «ИСТИҚБОЛ» ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ АКЦИОНЕРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!!!

1998 йил 28 май соат 9.00 да жамият бошқаруви биносидан

ҲИССАДОРЛАРНИНГ УМУМИЙ ЙИГИЛИШИ БЎЛАДИ

КУН ТАРТИБИ:

1. Ҳиссадорлик жамиятининг 1997 йилги молиявий-хўжалик фаолияти яқунлари бўйича ҳисоботи ва 1998 йил режалари тўғрисида.
2. Ҳиссадорлик жамияти тафтиш комиссиясининг ҳисоботи.
3. Ташкилий масалалар.
4. Бошқа масалалар.

ЖАМИЯТ БОШҚАРУВИ

СОФ ҲАВО, ТИНИҚ СУВ, ТОЗА ТУПРОҚ УЧУН!

ТАБИАТНИ БУСАДОН

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ҚЎМИТАСИ САҲИФАСИ

ҚАРАСАК — ЎРМОН, ҚАРАМАСАК — АРМОН

Мутахассис сўз сўрайди

ЎРМОНЛАР бебаҳо бойликдир. Унинг аҳамияти, айниқса, аҳолиси зич жойлашган вилоятимизда катта. Ўрмонлар тоғ шароитида тупроқ ювилишининг, кўчкларнинг олдини олади, унинг унумдорлигини оширади, инсон саломатлиги учун ниҳоятда зарур бўлган кислород ҳосил қилади, ҳавога тарқалаётган захарли моддаларни ютади.

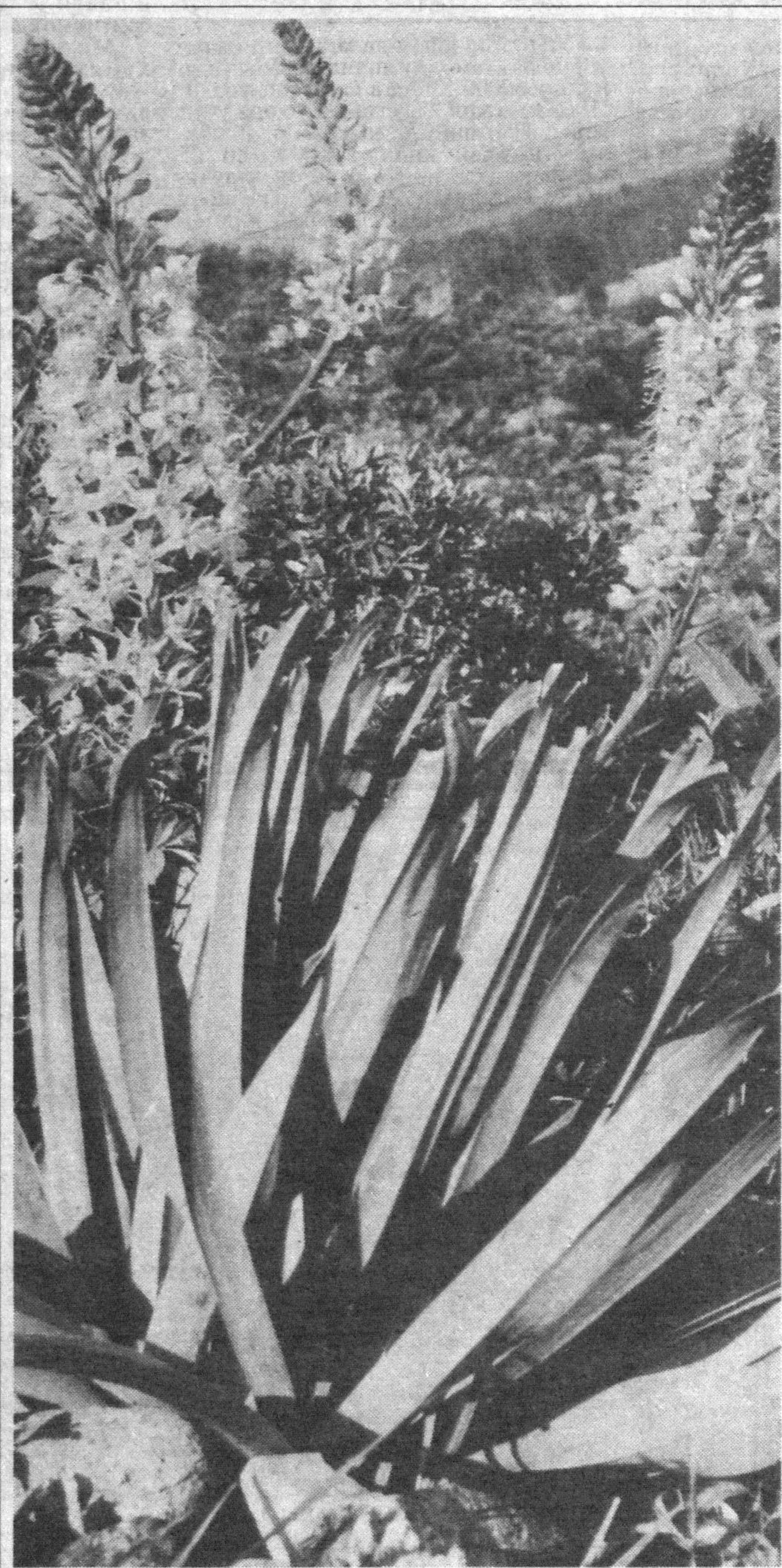
Афсуски, вилоятимизда ўрмонлар анча кам, ҳудудининг бор-йўғи 4,3 фоизини эгаллаб турипти. Табиий дарахтзорлар Бўстонлик туманида жойлашган бўлиб, асосан ёнғоқ ва бошқа меваги дарахтлардан иборат. Арчазорлар эса Оҳангарон туманида кўпроқ. Шунинг билан керакки, ёнғоқ ва меваги дарахтлардан иборат ўрмонлар сайёрамизнинг фақатгина беш-олти жойида сақланиб қолган. Демак, уларни кенгайтириш ҳақида ҳар томонлама ғамхўрлик қилиш лозим. Ўрмонларимиз, шу жумладан, меваги дарахтзорларга, шафқатсизларча муносабатда бўлиш оқибатида уларнинг камайиб кетаётганлиги ачинарли бир ҳолдир.

Бунинг кўпгина сабаблари бор. Ўрмонларимизнинг қарови кўнгилдагидек эмас. Бунинг устига ҳозирги пайтда ҳам хўжаликлар ва шахсларнинг жуда кўп қорваси шундай жойларда боқилмоқда. Моллар эса ўт-ўланларнинг энг яхши турларини хуш кўрадилар, биринчи навбатда шундай кўкатларни еб тугатмоқдалар. Асаларичиликнинг озуқа базаси ҳам шу туфайли йўқолиб бормоқда. Ёнғоқзорлар, олмазорлар, олчазорлар ва бошқа меваги дарахтзорлар майдони йилдан йилга қисқараяпти, ўрнини эса халқ хўжалиги учун унчалик қийматга эга бўлмаган бутазорлар эгалламоқда.

Вилоятимизда каттагина майдонда тўқайзорлар ҳам бор. Улар 8 минг гектардан ортиқ ерни эгаллаган. Асосан, улар Чирчиқ дарёси бўйларидаги тол ва буталардан иборат. Тоғ қияликларидаги дарахтларни қирқиш ва кўкатларнинг камайиб кетиши тошқинлар, кўчклар бўлишига олиб келмоқда. Бу эса халқ хўжалигига катта зиён етказмоқда.

Бундай салбий ҳолатларга барҳам бериш вақти келди. Ўсимликлар дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни яхшилашга қаратилган янги қонун мавжуд ўрмонларни ҳар томонлама асраб қолишни, янгиликларни барпо этишни талаб қилмоқда. Бизнинг ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти ҳам ана шу мақсадларга хизмат қилаёпти. Бунинг учун тадбирлар ва тавсиялар мажмуи ишлаб чиқилган. Уларни қўлланиш ҳамма жойда миллий бойлигимизни кўпайтиришга ёрдам беради.

Авалло, ўрмонзорларда меваларни териб олишни чегаралаш лозим. Бу ўз навбатида ёввойи ҳайвонларни, қўшларни озуқа билан таъминлашни яхшилайдиган. Уруғдан дарахт кўчатларининг униб чиқиши кўпаяди. Яна бир муаммо бор. Тоғли ҳудуд-

ларда яшовчи аҳоли кўмир, газ каби ёқилғи турлари билан деярли таъминланмаган. Электр энергияси ҳам етарли эмас. Натижада рўзгор эҳтиёжлари учун дарахтларни кесиб ишлатишга мажбур бўлимоқда. Бу ҳолни бартараф этиш учун тоғли туманларда яшаётган оилаларни ёқилғи билан таъминлаш масаласини ҳал қилиш даркор.

Ҳозирги вақтда фақат ўрмон хўжаликлари янги дарахтзорлар яратиш билан машғул бўлмоқдалар. Албатта, улар ўз кучлари даражасида ишлаяпти. Бундай хўжаликлар жамоалари шу вақтгача янги барпо этган ўрмонзорлар 7 минг гектарга яқинлашиб қолди. Албатта, бу кам. Шунинг учун ўрмон хўжаликлари янги дарахтзорлар яратиш учун маблағ ажратишни кўпайтириш лозим. Айни вақтда, тоғли туманларда жойлашган хўжаликлар ҳам бу ишда фаол қатнашишлари зарур. Кучларни шундай бирлаштириш яхши натижаларга олиб келади, албатта. Тошқинга сабаб бўлаётган очик майдонларда ўрмонзорлар яратишга кўпроқ эътибор бериш керак. Сув тошқини кутиладиган сойларда эса сув тақсимотини яхшилайдиган тўғонлар қуриш лозим. Бу тошқинлар бўлишининг олдини олади ва халқ хўжалигининг табиий офатлардан сақлашни таъминлайди. Шу мақсадда Оқтошда, Ғазалкент атрофида, Сўқоқда яратилган дарахтзорлар ҳар қанча кўп ёнғирчиликлар бўлса ҳам сув тошқини бўлишига йўл қўймайпти.

Яратиладиган дарахтзорларининг мева бериш хусусиятини ҳам ҳисобга олиш лозим. Улардан ёнғоқ, бодом, хандонписта, наъматак, чаканда, қорақанд, дўлана мевалари тайёрлаш мумкин. Бундан ташқари, ёнғоқ ёғочи қимматбаҳо бўлиб, мебель саноатида кенг фойдаланишга яроқли ҳисобланади. Шунинг билан ҳисобга олиб саноат ишлаб чиқариши учун ҳам мўлжалланган ёнғоқзорлар майдонини кенгайтириш айти муддао бўларди.

Республикамиздаги каби вилоятимизда ҳам ёғочтахтага бўлган эҳтиёж жуда катта. Янги дарахтзорларни барпо қилиш билан бундай бинокорлик материалларига бўлган талабни бироз енгиллаштириш мумкин. Айниқса, терак сифатли ёғоч материаллари беради. У тез ўсади. Бундан ташқари, ёнғоқ, оқ акация, қайрағоч, қора ёнғоқ ҳам сифатли ёғоч беради. Улар йилига 1,5-2 метр ўсади. Шу туфайли тез етилади. Шунинг учун меваги, айти вақтда иморатбон дарахтлардан иборат ўрмонзорларни барпо этишга ҳам эътиборни кучайтириш лозим.

Карим ВАЛИЕВ,
Евгений БУДКОВ,
Ўзбекистон ўрмон хўжалиги
илмий-тадқиқот институти
бўлим бошлиқлари.

48 МИЛЛИОН СЎМ САРФЛАНДИ

ОЛМАЛИҚДА табиат муҳофазасига қаратилган ўнлаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу соҳада ўтган йили салмоқли ютуқларга эришилди. Йил давомида шаҳар корхоналари ва ташкилотларида 8 миллион сўмлик экологик тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган эди. Амалда бир неча баравар кўп иш бажарилди. Уларнинг умумий ҳажми 48 миллион сўмни ташкил этди. Олмалик кон-ме-

Жойлардан хабарлар

таллургия комбинати, «Аммофос» ишлаб чиқариш бинолари ва бошқа шу каби етакчи корхоналарда табиатни муҳофаза қилиш ишлари маблағ тобора кўп ажратилаяпти.

ЛАБОРАТОРИЯЛАР ЁРДАМГА КЕЛМОҚДА

ВИЛОЯТИМИЗДА таҳлилий назорат олиб борувчи тўртта ихтисослаштирилган лабораториялар ишлаб турипти. Бу ўз самарасини берапти. Жойлардан олинган сув, тупроқ ва ҳаво-ни таҳлил қилиш ишлари

беқиёс тезлашди. Натижада, аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун тезкор чоралар кўриш мумкин бўляпти.

Буларга қўшимча равишда Янгийўлда тупроқ таркибидаги пестицидларни таҳлил қилиш билан шуғулланувчи марказни ташкил этиш режалаштирилди. Ихтисослашган бу марказ Сирдарё вилоятига ҳам хизмат кўрсатади. Бунинг учун бино ажратилди, мутахассис ходимлар танланди. Шу кунларда зарур асбоб-ускуналар билан бутлаш масаласи ҳал қилиняпти.

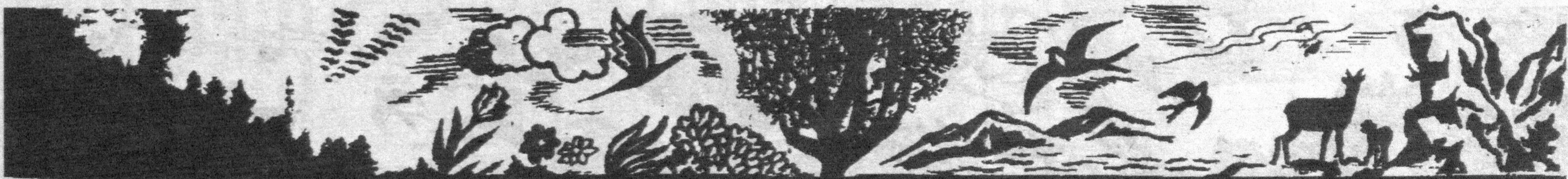
ЁВВОЙИ ҲАЙВОНЛАР КЎПАЙМОҚДА

АНГРЕН воҳаси уч томондан осмонўпар тоғлар билан ўралган табиатнинг гўзал гўшаси ҳисобланади. Унинг ўсимликлар ва ҳайвонот дунёси ранг-барангдир. Кейинги вақтларда тоғлар ва унинг ёнбағриларида яшовчи ёввойи жониворларни овлашнинг кескин камайишига эришилди. Браконьерларга нисбатан жазо чоралари кўриш кучайтирилди. Рухсатсиз ов қилиш умуман тақиқлаб қўйилди. Ангрени ҳудудий табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари ҳайвонларни назорат қилишни мун-

тазам олиб бормоқдалар, бу ишга жамоатчилик вакиллари ҳам кенг жалб қилиняпти.

Шу туфайли бу воҳада яшовчи қалқик, тулки, қўён, чиябўри ва қабонлар сони сезиларли ортиб бораётганлиги кўзга ташланмоқда. Қорабоғсой дарёси ва шаҳар тозалаш иншоотларидан чиққан оқаваларнинг Оҳангарон дарёсига қуйилиши минтақаларида кўплаб ёввойи ўрдақлар ва бошқа сув паррандалари қўниб ўтадиган бўлиб қолди. Улар жануб томонга учидан олдин шу жойларда куч йиғмоқдалар. Бу қувончли ҳол, албатта.

Собир ҲАМИДОВ.

• КУН ТАРТИБИДА УЧ МУАММО • НОЗИРЛАР КЕНГАШДИЛАР • ҚОНУННИ БУЗСАНГИЗ...

МАМЛАКАТИМИЗДА табиатни муҳофаза қилиш масалаларига катта эътибор берилмоқда. Олий Мажлиснинг жорий йил арафасида бўлиб ўтган сессиясида ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда улардан оқилона фойдаланиш тўғрисида қабул қилинган қонунлар ҳам шундан далолат бериб турипти. 1998 йил Марказий Осиёдаги бешта давлат Президентларининг ташаббуси билан «Атроф муҳитни муҳофаза қилиш» йили деб эълон қилинди. Уни маъқуллаб қутиб олган вилоятимизнинг барча шаҳарлари ва туманлари қатори Янгийўлда ҳам табиатни муҳофаза қилиш бўйича муайян ишлар қилинмоқда. Шаҳар ҳокими Шухрат Йўлдошбоевич ҚОРАБОЕВ шу соҳада амалга оширилаётган чора-тадбирлар ва ҳал қилинишини кутатган муаммолар ҳақида қуйидагиларни гапириб берди:

— Ҳар йили шаҳримизда атроф муҳит мусоффолигини яхшилашга қаратилган қатор чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда. Шунга мувофиқ шаҳарнинг маданият ва истироҳат боғи ҳудуди лозим даражада тартибга келтирилди. Кучалар четларига салкам ун мингта мева ва манзарали дарахт кучатлари экилди. Ҳокимлик экологлар билан биргаликда ҳар бир корхонада мева ва боғ, яшил минтақа бўлишига эриштириш режалаштирилди. Шаҳарнинг барча кучаларидаги дарахтларни янгилаш режаси ишлаб чиқилди.

Ҳокимлик табиатни муҳофаза қилиш нозирлари билан биргаликда экологик соф ишлаб чиқаришларни барпо этиш ҳамда шундай хом ашё ва маҳсулотларнинг келтирилиши устидан назорат қилишни йўлга қўймоқда. Ҳозирги кунда Янгийўлда экологик соф маҳсулот тайёрлаётган корхоналар бор. Консерва заводи, «Янгийўл агрофирмаси», «Лаззат» ишлаб чиқариш-қандолатчилик бирлашмаси, «Ег-мой» ҳиссалорлик жамияти шулар жумласидандир. Болалар учун табиий материаллардан экологик хавфсиз пойабзал ишлаб чиқариш бўйича чоралар қўрилмоқда.

Шаҳримизда бу соҳада ҳал қилинишни кутатган муаммолар ҳам йўқ эмас. Ҳудуднинг ҳавоси анча тоза, сунги беш йилда атмосферага зарарли моддаларни чиқаришнинг тоннадан кўпроқ камайди. Лекин биз ҳар бир корхонада за-

ни муҳофаза қилиш минтақаларига рузгор чиқиндиларини ташлаш ва тўплашга йўл қўймаслик учун санитария милицияси, СЭС, маҳаллалар ва бошқа идоралар билан ишни мувофиқлаштиришга эриштириш вазифасини қўйди. Ҳозирги вақтдаёқ сув захираларидан оқилона фойдаланиш ҳисобига тоза сувни истеъмол қилиш 18 фоиз қискарди. Айни вақтда корхоналарда тоза сувни тежаш учун имкониятларни излаш давом эттириляпти. Шаҳарда канализация коллектори қуриляпти. У ишга тушгач шаҳардаги янги уй-жой даҳалари ҳам шундай тармоқлар билан таъминланади. Натижада чиқинди сувлар тула канализацияга оқизилади.

мини кенгайтиришга боғлиқ эканлигини ҳисобга олмоқдамиз. Ҳозирнинг узилаёқ шаҳарда ўсиб келаётган авлоднинг экологик таълими ва тарбияси бўйича самарали тизим таркиб топди. Бундай ишлар болалар боғчаларида, мактабларда, ўқув юртиларида, корхона ва ташкилотларда ҳам олиб боришмоқда.

Ҳар йили баҳорда «Табиат ва инсон» курик танлови ва курғазмасини ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди. Бу соҳадаги илгор тажрибани мунтазам урганиб бормоқдамиз. Вилоят газеталарининг махсус «Табиат ва инсон», «Человек и природа» саҳифалари материалларини урганиш ҳам ишимизга ёрдам бермоқда. Шаҳар газетаси «Янгийўл»да ҳам шундай саҳифа мунтазам берилмоқда. 6 йилдан бери ҳар ойда узлуксиз чиқаётган бу саҳифаларда шаҳарнинг экологик муаммолари, корхоналар, маҳаллаларнинг табиатни муҳофаза этиш бўйича тажрибалари, бу муҳим ишдаги камчиликлар кенг еритилмоқда.

Меҳнат жамоалари, маҳалла кумиталари сунги йилларда «Мустақиллик, экология ва саломатлик» шиори остида утказилаётган виллоят ва республика курик танловларида фаол қатнашмоқдалар. 1996 йилда «Мезон» маҳалласи виллоят бўйича биринчи уринини эгаллаган эди. Утган йилги «Экология ва саломатлик кунлари» натижалари бўйича иккита корхонамиз виллоятда голиб деб топилди. Бу «Меҳнат» ишлаб чиқариш-жамоа корхонаси ва 2503-сонли автожамламасидир. Улар республика бўйича шундай куриктанловда қатнашишга тавсия этилдилар.

Шаҳримиз аҳолиси эса Марказий Осиёдаги беш давлат президентлари томонидан 1998 йилнинг «Атроф муҳитни муҳофаза қилиш» йили деб эълон қилинишини маъқуллаб қутиб олди ва тула қўллаб-қувватламоқда. Биз барча мутасадди ташкилотлар билан нафас олаётган ҳавомиз, ичаётган сувимиз, ер, ҳайвонот ва ўсимликлар дунёси талаб даражасида муҳофаза қилинишига эриштириш учун барча чораларни қўрамиз, бу соҳадаги ишлар қўламини янада кенгайтираимиз.

Сухбатдошлар
Чармион ИВАНОВА.

ҲАМОН ЕЧИМИНИ КУТМОҚДА

рарли моддаларни чиқариш меърали даражадан ошмаслиги, транспорт воситалари экологик соф ёқилғи тури газга утиштиришга эриштириш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Шаҳримиз иккита йирик автомобил шох кучалари уртасида жойлашган. Бу йўллардан ҳар кун 4000 дан ортиқ турли транспорт воситалари қатнайди. Уларнинг чиқараётган чиқиндилари шаҳримиздаги барча корхоналарда атрофга тарқатилган заҳарли моддалар миқдоридан кўпдир. Иккала йўлда диагностика пунктларини урнатиш лозим. Бу ишда биз мутасадди ташкилотларнинг ёрдамига муҳтожмиз. Шаҳримиздаги 2503 автожамламаси жамоаси транспорт воситаларини газ билан ишлашга утказишда катта тажриба тўплаган. Бу жиҳатдан у Республикада ягона ҳисобланади. Ундаги транспорт воситаларининг 78 фоизи газ асосида ишламоқда. Жамлама коллективи уз тажрибаси билан уртоклашишга тайёр.

Сув ҳавзасини муҳофаза қилиш ҳам шаҳримиз учун катта муаммо бўлиб турибди. Бу ердан иккита йирик Жун ва Қорақўлқўк каналлари утади. Уларнинг суви ишлатилари. Айни вақтда оқавалар ҳам шу манбаларга оқизилади. Биз экологлар олдида сув манбаларига ва улар-

Уй-рузгор чиқиндиларини жойлаштиришда ҳам қийинчилик бор. Ҳар йили у 50000 тоннага яқин тўпланари. Шаҳарга яқин ҳудудда ахлатхона учун жой ажратишнинг имкони йўқ. Илгари шундай иншоот шаҳардан 25 км узоқликда — Қозоғистон ҳудудида жойлашган эди. Ҳозирга келиб у епиб қўйилди. Масалани ҳал қилишнинг ягона йўли ахлатни қайта ишлаш бўйича завод қурилишидир. Шу мақсадда қатор хорижий мамлакатлар, жумладан, Олмония мутахассислари билан музокаралар олиб борилади. Заводни қуриш жойи, унинг қуввати белгиланди, маъқул лойиҳа ҳам тайёр, бироқ шаҳарда бунинг учун зарур маблағ йўқ. Шу масалалар ҳам биз виллоят ва республиканинг мутасадди идоралари ёрдамида кутаямиз.

Яқинда шаҳримизда республика табиатни муҳофаза қилиш Давлат кумитаси ҳайъатининг кучма мажлиси бўлиб ўтди. Унда Янгийўл минтақасида табиат муҳофазасининг аҳоли атрофича муҳофаза қилиниши. Ютуқлар қатори катта-катта камчиликлар борлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Улар орасида биз юқорида тилга олган муаммолар ҳам бор эди.

Биз табиатни муҳофаза қилишда муайян натижаларга эриштириш кўп жиҳатдан аҳолининг экологик били-

Дадам мени
эркалаб,
Дерлар: ширин
қўзичоқ,
Уйғонаман
эрталаб,
Шу сўзлардан
бўлиб чоғ.

Бунинг сезган
қўзичоғим,
Тез олдимга
келади,
Унга очаман
қўчоғим,
Суяшимни
билиди.

Тўлқин
ЛУТФУЛЛАЕВ,
Владимир ПОРТНОВ
сурат лавҳалари.

ТАЖРИБА — ҲАММАНИНГ МУЛКИ

ВИЛОЯТ табиатни муҳофаза қилиш кумитасида навбатдаги семинар бўлиб ўтди. Унда ҳавони, ер, ўсимликлар ва ҳайвонлар дунёсини муҳофаза қилиш бўйича давлат нозирлари қатнашдилар. Йиғинда шу йилнинг биринчи чорагидаги иш якунлари ва иккинчи чорак вазифалари муҳофаза қилинди. Кўмита ҳузуридаги экспертиза бўлими фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Нозирлар янги йўриқномалар ва раҳбарлик учун чиқарилган бошқа материалларни эътибор билан ўргандилар ва уларни қўллаш усулларини кўриб чиқдилар. Семинар қатнашчилари ердан оқилона фойдаланиш, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини кўриқлашнинг ҳозирги муаммолари, ҳавонинг мусоффо бўлишини таъминлаш билан боғлиқ масалалар ҳақидаги маърузаларни тингладилар.

Семинар қатнашчилари машғулотларни бир қанча шўбаларда давом эттирдилар. Айни вақтда илгор тажрибани ўргандилар, муҳофаза қилинаётган масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Пўлат Йўлдошев.

Ҳуқуқшунос бурчаги

САВОЛ БЕРИНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Саволларга республика табиатни муҳофаза қилиш давлат кумитаси экология-ҳуқуқ бoшқармаси бошлигининг ўринбосари Темур ТИЛЛАЕВ жавоб беради.

САВОЛ: — Табиатни муҳофаза қилиш қонунлари ва қоидаларини бузганлиги учун фуқаролар ва мансабдор шахсларга солинадиган маъмурий жарималар миқдори қанча?

ЖАВОБ: — Табиатни муҳофаза қилиш қонунлари талабларини бажармаганлиги учун ундириб олинадиган жарималар миқдори Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 8-боби моддаларида белгиланган ва у энг кам маош миқдорининг учдан бир қисмидан бошлаб 7 та миқдори даражасида бўлиши мумкин.

Бунда жарималарни мансабдор кишиларга нисбатан анча кўпроқ, фуқароларга нисбатан камроқ ундириш назарда тутилади.

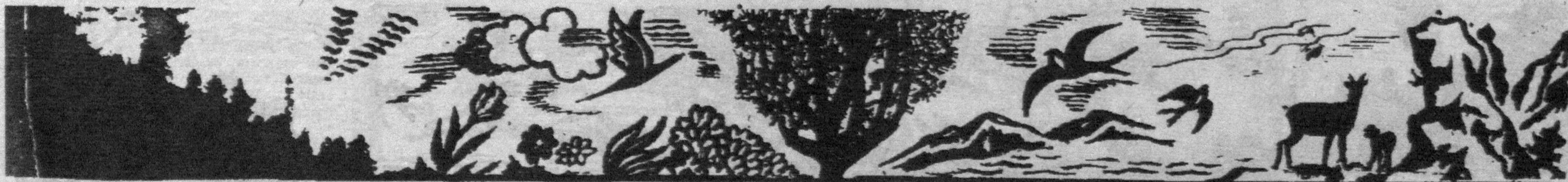
Масалан, Ўзбекистон Республикаси Қизил китобида киритилган ўсимликларни ёки уларнинг илдизлари, новдалари, поялари, барглари, шохлари, гуллари, мева-лари, уруғларини ўзбошимчилик билан териб олганлик учун жавобгарлик даражаси кодекснинг биринчи қисмидаги 81-моддада аниқ кўрсатилган. Шунга мувофиқ фуқароларга солинадиган жарима миқдори энг кам маошнинг биттасидан то иккитасигача, мансабдор шахсларга эса бештагача солиниши назарда тутилган.

Иил давомида бир хил қонунни бузиш ҳолларининг такрорланиши, жарималар миқдори анча кўп бўлишини назарда тутди. Фуқароларга энг кам маошнинг иккитасидан бештасигача, мансабдор шахсларга эса учтадан то еттигача жарима солиш тартиби ўрнатилган.

Ҳар бир ҳолда жарима миқдори раҳбар шахс ёки суд томонидан белгиланади. Агар шахс айбдор деб топилса, бу иш бўйича солинадиган жарима миқдори аниқ кўрсатилиши лозим. Жарима миқдори қондан бузган кишининг шахси, унинг айбдорлик даражаси, мулкӣ аҳоли ҳамда жазони юмшатувчи ва кучайтирувчи ҳолатлар ҳисобга олиниб белгиланади. Бир хил айб учун турли кишиларга ҳар хил жарима миқдорлари белгиланиши мумкин.

Масалан, кўп болали фуқарога нисбатан маошнинг камлиги ва қилган ишдан пушаймон бўлаётгани ҳисобга олиниб, жарима миқдори камроқ бўлиши назарда тутилади, агар била туриб қондан бузган, илгари бир неча бор огоҳлантирилган бўлишига қарамай номақбул ҳатти-ҳаракатларни давом эттираётган бўлса, бундай кишига эса жарима миқдори кўпайтирилиши мумкин.

Ҳар бир алоҳида ҳолатда яқка тартибда муносабатда бўлиш имконияти маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонунчиликда белгиланган тамойилларнинг ифодасидир. Яъни инсонпарварлик адолатлик ифодасидир.

• МУДДАТИ ВА МЕЪЁРИ БОР • ДАРМОНДОРИЛАРГА БОЙ • ТЎРТОВЛОН ҚОЙИЛ ҚИЛИШДИ

ЯҚИНДА Пскент вилоятидаги ёш табиат ишқибозларининг йигини бўлиб ўтди. Унда шахарлар ва туманлардан келган ёш экологлар ҳам қатнашдилар. Табиат кўриқчилари тўрт йўналиш бўйича мусобақалашдилар. Ўзларининг экологик тадқиқотлари, истикомат қилаётган ҳудудларининг умумий аҳоли ҳақида сўзлаб бердилар, қишлоқ ҳўжалигида экологик тадқиқотлар, табиатнинг ифлосланиши инсон саломатлигига қанчалик зарарли эканлиги ҳақида ўз

КЎРИК ТАНЛОВДА — ЁШЛАР

билимларини намойиш қилдилар. Экологик билим бўйича беллашувда Зангиота туманидаги 40-мактабнинг IX синф ўқувчиси Улуғбек Қўзибоев бир овоздан ғолиб деб топилди. У ўзи истикомат қилаётган туманнинг экологик ифлос ҳудудлари харитасини ҳайъат аъзолари эътиборига ҳавола этди. Бундан ташқари, олиб борган кузатувлари ҳақида гапириб, табиатни муҳофаза

қилиш билан боғлиқ қатор муаммоларни ҳам ўртага ташлади. Бекбоддаги 10-мактабнинг X синф ўқувчиси Тания Шевцова ҳам мусобақада муваффақиятли қатнашди ва иккинчи ўринни эгаллади. Ўзининг Ўзбекистон металлургия комбинатида олиб борган кузатишлари ҳақида ахборот берди. Учйичи ўринни эгаллаган Красногорск қўғонидаги 46-мактабнинг

VIII синф ўқувчиси Станислав Кульмамбетов табиий ҳодисаларнинг ўзаро боғлиқлигини кўрсатувчи мисоллар келтирди.

Экология ва саломатлик соҳаси бўйича Паркент туманидаги 29-мактабнинг X синф ўқувчиси Наргиза Акбарова енгиб чиқди. Зангиота туманидаги 15-мактабнинг IX синф ўқувчиси Моҳира Остоновага сув ресурслари беллашуви бўйича

ҳеч ким тенглаша олмади. Паркентдаги 1-мактабнинг IX синф ўқувчиси Наргиза Муҳамедова эса қишлоқ ҳўжалиги секцияси бўйича мусобақалашган ёшлар ўртасида пешқадам бўлди.

Ёш экологларнинг вилоят кўриқ-танлови ғолибларига Тошкент вилояти табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг фахрий ёрлиқлари, қимматли совғалар топширилди.

Чара ИВАНОВА.

• Тўйтепадаги 3-ўрта мактабда мўъжазгина табиат музейи бор. Уни ўқувчилар ўз қўллари билан бунёд этишган. Бу ерда она-Ватан табиати, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, экологик мазмундаги турли хил йиғилишлар ўтказиб турилади. Унда меҳмонлар ҳам қатнашадилар. Суратларда: навбатдаги йиғилиш қатнашчилари экология музейини томоша қилмоқдалар; биология ўқитувчиси Ҳадича Долдибоева музейда амалий машғулот ўтказмоқда.

Владимир ГРАНКИН олган суратлар.

Балиқ ови ишқибозлари диққатига БИРОЗ САБР ҚИЛИНГ...

Ёшнинг илк ойларида кўпчилик жониворлар ва паррандалар келажак авлод ташвиши билан яшайдилар. Чучук дарёлар ва кўлларда яшовчи балиқлар ҳам шу ҳақда қайғурадилар. Бу ҳалол лўқмалар увилдириқ ташлаш учун сув ҳавзаларининг паст жойларига, асосан соҳилларга тўпланадилар. Бундай жойларда кислород кўп бўлади. Бу эса балиқлар учун жуда зарурдир. Шундай пайтда балиқлар хавф-хатарни ҳам писанд қилмай кўяди, эҳтиёткорликини унутди.

Шу даврда браконьерлик ҳам авжига чиқади. Чунки, балиқларни овлаш жуда осон бўлиб қолади. Бу эса катта зарар келтиради, балиқлар захираларининг камайиб кети-

шига олиб келади. Бунинг олдини олиш учун ҳар йили шу даврда балиқ тутиш умуман таъқиқлаб қўйилади, унга фақатгина айрим ажратилган махсус ҳавзаларда рухсат берилади. Лекин у ҳам жуда чекланган миқдорда бўлади.

Бу йил вилоятимиз сув ҳавзаларида балиқ овлаш ва тутиш 10 мартдан бошлаб тўхтатилди. Сирдарёда шу кундан, бошқа дарёлар ва кўлларда эса 16 апрелдан бошланди. У жорий йилнинг 15 майгача давом этди.

Сув ҳавзаларида моторли қайиқларнинг пайдо бўлиши ҳам балиқлар увилдириқларининг ўсишига салбий таъсир қилишини унутмаслик керак. Аввало, бундай қайиқларнинг овозлари урчиш учун келаятган жонивор-

ларни ҳурқитади, ҳосил бўлган тўлқинлар увилдириқларни қирғоққа чиқариб юборади, параклари остига тушганлари жароҳатланади ва оқибатда ҳалок бўлади. Чангақлар, найзалар ишлатиш, милтиқдан фойдаланиш, увилдириқ ташлашга кетаётган балиқларнинг йўлини тўсиш, турли захарли моддаларни кўллаш қатъиян ман қилинади.

Белгиланган тартибларга амал қилмаганларга нисбатан эса турли жазо чоралари кўрилади. Бунинг учун маъмурий жавобгарлик жорий қилинган. Унга мувофиқ айбдорга энг кам маошнинг бир-икки миқдори даражасида жарима солинади. Бундан ташқари, ўшланган ёки ўлдирилган ҳар бир балиқ учун, унинг тури ва аҳамиятлиги ҳисобга олиниб, энг кам маош миқдорида жарима ундириб олинади.

Баҳодир ЭШОНҲЎЖАЕВ.

Билиб қўйган яхши ШИФОБАХШ СУТ, ҚАТИҚ, АЙРОН ХОСИЯТЛАРИ

СУТ ВА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ (қатик, сузма, мой, айрон, пишлоқ ва бошқалар) инсон ҳаёти учун қимматли ҳисобланган шифобахш неъмат ва парҳезли таомлар сирасига киради. Болалар, кекса кишилар ҳамда беморларнинг овқатланишида уларнинг аҳамияти ниҳоятда каттадир. Улар таркибида тана учун зарур барча озиқ ва биологик фаол моддалар борлиги билан бошқа ҳамма озиқ-овқат маҳсулотларидан фарқ қилади.

Сутнинг таркиби мураккаб бўлиб, унда 100 дан ортиқ озиқ моддалари — ёғ кислоталари, аминокислоталар, дармондорилар, қанд, турли маъданли тузлар, гормонлар ва бошқалар бор. Сут маҳсулотлари ва сут турли касалликлар, айниқса, юрак-томир тизими, жигар, меъда ости беши, ўт йўллари, цистит касаллиги билан оғриган беморларнинг овқатланишида, энгил ҳазм бўладиган овқат талаб қилинадиган касалликларда ҳам кўплаб тановул қилинади.

Қадим замонларда инсонлар микроблар ҳақида тасаввурга эга бўлмасда, лекин нон, қимиз, қатик, мой, айрон, сирка кабиларни тайёрлашда ундан фойдаланиб келишган. Маъшҳур табиб Абу Али Ибн Сино кўз илғамас жонзотлар (микроблар) борлиги ҳақида фикр билдирган. XIX аср фаранг олими Луи Пастер ўз илмий тадқиқотлари асосида микробларнинг озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлашдаги аҳамиятини очиб берди. У зарур микробларни маълум бир муҳит ва шароитда кўпайтириб, ундан фойдалана бошлади. Бу эса микробиология — микроблар тузилиши ва ҳаёти ҳақидаги фаннинг бошланиши эди.

Олимларнинг кузатишлари-ча микроблар орасида, айниқса, бактериялар, ачитки, моғорли замбуруғ, актиноциетлар фойдали ҳисобланади. Сут кислотаси ҳосил қилувчи бактериялар эса алоҳида аҳамиятга эга. Бу микробларни сутга қўшиб натижасида юқорида айтиб ўтилган бир қанча сут маҳсулотлари тайёрланади. Олимларнинг таъкидлашича, сут кислотаси ҳосил қилувчи бактериялар табиатда кенг тарқалган. Улар хом сутда, ивтилган сут маҳсулотлари ва ўсимликларда учрайди ва таркиби жиҳатидан турличадир. Сут кислотасидан ташқари улар оксилларни фойдали аминокислоталарга бўлиб ташлайди, маҳсулотда овқат ҳазм бўлишини оsonлаштирувчи органик моддаларни тўплайди ва дармондорилар билан бойитади. Чет микроблар, жумладан, касаллик тарқатувчи захарли микробларни нобуд қилиши туғайли улар алоҳида аҳамиятга эга.

Олимларнинг маълумотларига қараганда, қатикдан касалликларнинг давоси сифатида фойдаланилади. Сут кислотаси қатикқа ўзига хос маза бериб, иштаҳани уйғотади, кўплаб сўлак ажралишига сабабчи бўлади, кишини чанқоқдан ҳоли бўлишига ёрдам беради ва ҳоказо. Қатик меъда секрециясини яхшилаш билан бир қаторда ичак ҳаракатини меърага келтиради, асаб тизимига, жинсий оғизликка ижобий таъсир этади, танани ҳаётбахш моддалар билан таъминлайди.

Сузманинг киши организми учун фойдаси катта. У организмнинг оксилга бўлган талабини бемалол қондиради. Ундаги оксил киши танасида ёғнинг бир меърада сингишига ёрдам беради. Сузмада пурин моддалари йўқлиги сабабли у жигар фаолиятини ва модда алмашинувини оsonлаштиради. Сузма таркибида сут ёғи, каротин, эргокальциферол, тоноферол, рибофлавин каби дармондорилар ва минерал тузлар бор. Минерал тузлардан, кальций танага яхши сингади. Шунинг учун болалар, ҳомиладор аёллар сузма тановул қилиб туришлари керак. Сузма яллиғланишларни ва турли шишларни даволашда қўлланилади, шунингдек, жигар ва атеросклероз касалликларида ҳам фойда қилади. Одатда сузмада сут кислотаси ҳосил қиладиган бактериялар тез кўпаяди, иссиқ ҳонада турса, ачийди. Тахир бўлиб қолган сузмани емаслик керак.

Айрон — қатикнинг қув (гуппи)да мойи ажратиб олингандан сўнг қолган суюқ қисми. Бу ичимлик жазирама иссиқ кунларда чанқовни босади.

Ватанимизнинг айрим ҳудудларида чалобни ҳам айрон деб айтадилар. Айрон, асосан, Марказий Осиёнинг чорвадор туманларида тайёрланади. Айрон ёғоч қошиқ билан аталанган қатик ёки сузмага қайнаган совуқ сув (1 коса қатик ёки сузмага 1 стакан миқдорда сув) қўшиб тайёрланади.

Ушбу мақолада айрим сут маҳсулотларининг шифобахш хусусиятлари ҳақида гап юритдик, ҳолос. Уларнинг бошқалари ҳам бор. Илмий асосланган маълумотларга кўра, одам истеъмол қиладиган барча овқатлар калориялигининг 30—40 фоизи сут ва сут маҳсулотлари ҳиссасига тушади. Бироқ уларнинг фақат юқори сифатлиси фойдали хусусиятларга эга бўлади. Сифатини йўқотганларини овқатда ишлатилганда ҳатто юқумли касалликлар пайдо бўлган ҳоллар ҳам маълум. Шунинг учун уларнинг сифатли бўлишига доим эътибор бериш лозим.

Сафар МУҲАММАДИЕВ,
доцент.

• ЯНА ТУРФА ОЛАМ АЖОЙИБОТЛАРИ ҲАҚИДА

НЕГА НОМИ
ШУНДАЙ?

КУРРАИ заминимизда номи ранг билан аталадиган қатор денгизлар борлигини биласиз. Улар Қора, Қизил, Сарик, Оқ денгизлардир. Шундай номлар қандай келиб чиққан? Бу қизиқарли бўлса керак. Оқ денгиз сатҳини йилнинг жуда кўп қисми давомида муз қоплаб ётади. Унинг номи шу билан боғлиқ. Қора денгиз номи эса унинг тавсифига алоқадор. Бу ерда довул ва пўртаналар тез-тез бўлиб турганлиги учун ўрта асрларда кемалар жуда кам қатнаган. Турк денгизчилари уни XIII асрдаёқ Қора денгиз деб атаганлар, бу «ёмон» деган маънода ишлатилган. Қолган иккита денгиз номига эса уларнинг сувларида мавжуд бўлган рангли заррачалар сабаб бўлган. Қизил денгизда бу жуда майда пушти рангдаги сув ўсимликлари бўлиши билан изоҳланади. Сарик денгиз номи эса унга қуйиладиган дарёлар сувининг доим лойқа бўлиб оқиши натижасидир.

САРИМСОҚ
МЎЪЖИЗАСИ

ТУРКИЯ тиббиётчилари кўпчилик хуш кўрмайдиган саримсоқ пиёзни узоқ умр кўриш дориси, деб ҳисобламоқдалар. Улар бу кўкатни ҳар куни тановул қилиб туриш қисқа муддат ичида шундай ижобий самара берадики, бу соҳада у билан халқ табибларининг ҳеч қандай бошқа малҳамлари беллашолмайди, деб тасдиқлайдилар. Тўғри, бунинг устига чекмаслики, ҳар куни 3-5 пиёладан чой ичишни, ҳафтада 2-3 марта ҳар қандай турдаги балиқ истеъмол қилишни, тез-тез нўхат, карам ва кепакли ундан ёпилган нонни тановул қилишни тавсия этадилар. Бунинг устига қаттиқ асабийлашмаслигини, яқинлар ва таниш-билишлар билан хуш муомалада бўлишини, яхши ухлашини ва ҳафтада бир неча марта спорт билан шуғулланишини лозим. Бу 90 йил умр кўришини лозим қарор қилиш мумкин.

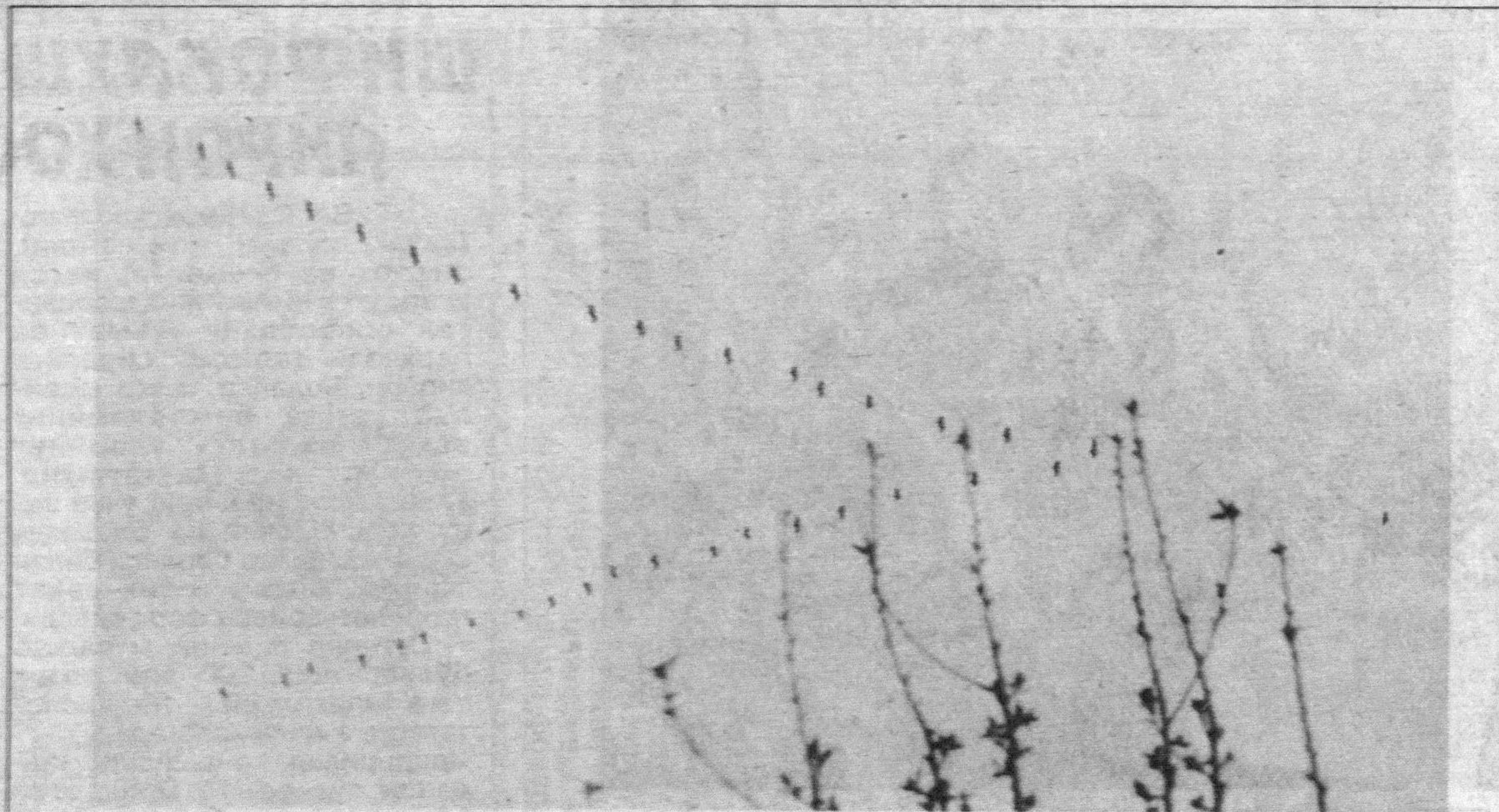
ИЛОЖИНИ ЎЗЛАРИ ТОПИШДИ

ОЗАРБАЙЖОНнинг Ўжар туманидаги мўъжазгина қишлоқ аҳолиси уч ойдан бери ҳавотирда. Аввалига уйлардан бирининг қўшимча хонасидан туну кун тинмай даҳшатга солувчи товушлар келиб турди. У худди шаршарадан тушаётган сув товушига ўхшарди. Сўнгра бинодаги тупроқли пол ўртаси

12—15 сантиметр кўтарилди. Давлат геология ва маъданли захиралар қўмитасининг бу жойга келган мутахассислари сирли ҳодисанинг сабабини аниқлай олмадилар.

Маҳаллий аҳоли эса бу руҳларнинг «ҳазили» эканлигига тўла ишонарди. У билан курашиш йўлини ҳам ўзлари

топдилар. Қишлоқнинг барча аҳолиси «сеҳрланган» уй атрофига тўпланиб, бутун тун бўйи мис тоғораларни тарақлатиб чиққанларидан кейин жумбоқли товушлар тинди. Бироқ, уйнинг бузилиши давом этмоқда, деб ёзади Бокуда чиқадиған «Ойна» газетаси.

• Баланд учган турналар...

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ олган сурат.

УЙДА ҲАЙВОНОТ БОФИ

РОССИЯНИНГ Дивногорск шаҳрида яшовчи Алексей Зябко судралиб юрвчиларнинг ашаддий ишқибози. Унинг уйидаги ҳайвонот боғида илонларнинг 36 тури, тимсоҳларнинг икки тури, аргентина бўғма илони бор. Тарғил бўғма илон соҳиби орқасидан ит каби эргашиб юради. Ҳатто, Алексей ва унинг хотини билан бир ўринда ётиб, дам олади. Илонлар тирик қуёнлар, сичқонлар ва жўжалар бериб боқилади.

— Илон ҳаёт рамзидир, — дейди Алексей, — улар инсонга тинчлантирувчи таъсир қилади. Айниқса, асабини босади. Ривожланган мамлакатлар руҳшуносларининг хоналарида тарраумларнинг бўлиши бежиз эмас.

ДУШМАНИ САҚЛАБ ҚОЛДИ

Бу ҳодиса Англиянинг Ипсвич шаҳрида содир бўлди. Ун уч ёшлик мушук Зоя кийимлар қуритгичига кириб, ухлаб қолди. Бундан хабарсиз уй бекаси қуритгични ишлатиб юборди. Орадан ўн беш дақиқа ўтгач ити Хадсон қуритгичга тумшугини тираб вовулай бошлади. Уй бекаси у ташқарига чиқмоқчи шекилли деб ўйлаб, эшикларни очиб қўйди. Бироқ ит чақиришларига қарамасдан ҳам қуритгич олдида кетмасди. Тусатдан бека қуйган ҳидни пайқаб қолди. Қуритгич эшигини очар экан, мушук кўринди. Хадсон у ерда мушук борлигини қандай билган экан? Бу уй бекаси учун жумбоқ бўлиб қолди.

Бироқ жонини сақлаб қолган мушук ўз ҳалоскори итни ҳамон ёқтирмайди, яқинлашса хурпайиб, чанг солишга ҳаракат қилади. Бельгияда чиқадиған «Суар» газетаси шу ҳақда ёзди.

АВТОЛ...ДАЛАДА
ЎСАДИ

• НЕФТДАН олинган бир литр техника мойи ўсимликниги нисбатан учдан бир баравар қимматга тушади. Далада ўсадиган турли ўсимликлардан олинган шундай мой эса кўпгина кўрсаткичлари бўйича устун туради. Самардаги академик А. Н. Константинов номи Волгабўйи селекция ва уруғчилик илмий-тадқиқот институти олимлари амалий тажрибада шундай хулосага келдилар.

Институтда ноанъанавий мойли экинларни ўстириш ва қайта ишлаш технологияси ишлаб чиқилди. Раж, кузги сурелица, мойли каноп, турп ва бошқалардан шундай маҳсулот олиш мумкин экан. Бундай ёғ атрофмуҳит ва инсон саломатлиги учун хавфсиз бўлиб, Т-150 тракторлари, дон комбайнлари ва экскаваторларда синаб кўрилди.

ЭНГ ШИРИН
КАКТУС

• МЕКСИКАДА кактус ўсимликлари оиласига мансуб бўлган нопаднинг қовурилган баргини жуда хуш кўришади. Айтишларича, унинг ажойиб шифобахш хусусиятлари бўлиб, ҳар бир мексикалик уни иштаҳа билан тановул қилади. Яшил, гўшти бўлган барглари олдин устидаги учли тиканлардан тозаланади, сўнгра уни қайнатилган, қовурилган, нимтузланган ҳолда истеъмол қилинади. Бу кактусга тиббиётчилар ва косметологлар ҳам ишқибозлар.

Қадимда ҳиндулар нопаднинг ажойиб хусусиятларини яхши билишган. У қанд касаллиги билан оғриганлар учун жуда фойдали ҳисобланади, ёғларнинг қуйиш жараёнини тезлаштиради. Яқинда олимлар нопаднинг яна бир хосиятини аниқладилар. У янги ашёлар, чунончи, соф бўёқлар яратишда жуда қўл келар экан.

ОВРУПОДА «ҲАЙВОНЛАР ИНТЕРПОЛИ»

Ҳозирги вақтда ноёб жониворларни яширин йўл билан ўғирлаш, бир мамлакатдан иккинчисига турли яширин йўллар билан олиб келиб пуллаш кенгайиб бормоқда. Шу йўл билан катта бойлик орттираётганлар жуда кўп. Уларга қарши курашда турли усуллардан фойдаланиляпти. Шу мақсадда Оврупода «ҳайвонлар ин-

терполи» ҳам ташкил этилган. Бу халқаро ташкилотни Бутунжаҳон ёввойи табиат жамғармаси қисман маблағ билан таъминлаб туради. Ёввойи ҳайвонлар ва улар билан боғлиқ бўлган (аввало, териларни қайта ишлаш бў-юмларнинг) расмий савдо ҳажми йилига 11 миллиард долларни ташкил этмоқда. Яширин савдо эса етти миллиард доллардан ошиб

бўлмоқда ва жаҳонда гиёҳванд модда контрабандасидан кейин иккинчи ўринни эгалламоқда. Ҳайвонлар ва паррандаларнинг контрабандаси билан шуғулланувчилар Исландия ва Англияда узоқ муддатга қамаш билан жазоланади. Бошқа қатор мамлакатларда ҳам қаттиқ жазо чоралари қўлланиляпти.

ЛЪЁЖДА АНТИҚА ҚАБРИСТОН

• БЕЛЬГИЯДАГИ Лъёж шаҳри яқинида шундай қабристон бор. Унга истаган киши ўзига қадрдон бўлиб қолган уй ҳайвонларини ўлганидан кейин қўмиши мумкин. Албатта, бунинг учун мўмайгина ҳақ

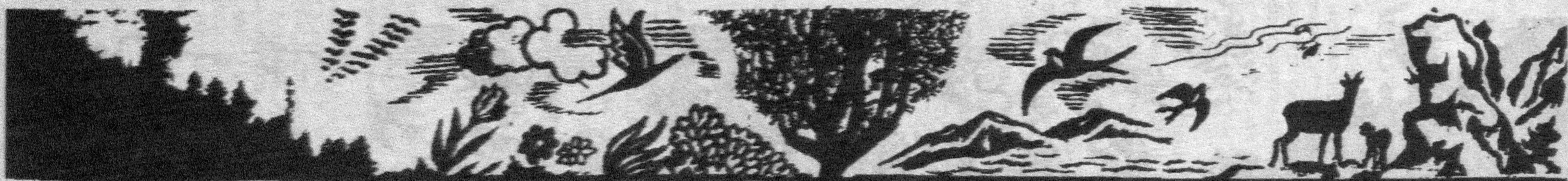
тўлашади. Чунончи, бельгиялик Жанна Дюпрэ ўзига қирқ йил давомида ҳамроҳ бўлган отини шу ерга дафн этиш учун салкам 6 минг доллар тўлади. Ит ёки мушуклар учун эса ҳақ 15 баробар кам бўлади.

СУРАТГА ТУШИШ ЗАРАРЛИМИ?

Қоҳира университетининг бир гуруҳ биофизик олимлари фотография билан суратга тушишни кишилар соғлиғига таъсирини ўргандилар. Улар киши қанчалик кўп суратга тушса биоқувват майдони шунчалик сусайиб кетишини тасдиқлашга эришдилар.

Олимлар гуруҳининг раҳбари доктор Аҳмад Шайх Маъсуд муҳбирларига шундай деб ахборот берди: Улар узоқ давр мобайнида турли ешдаги ва мавқедаги 500 дан ортиқ эркаклар ва аёлларни доимий назоратда сақладилар. Бу кишиларнинг розилиги билан уларни ҳар куни суратга тушириб бордилар. Тажриба 130 кун давом этди. Олимлар махсус ясаган асбоблар ёрдамида суратга тушган кишиларнинг биоқувват майдони кун сайин камайиб бораётганлигини аниқлашди. Тажриба поёнига етгани сари кишилар саломатлиги ёмонлашиб бораётганлигидан шикоят қила бошладилар. Уларнинг биоқувват майдони уч баробар камайиб, айни пайтда фотосуратлар тобора ёрқинроқ чиқиб, ҳатто энг майда нарсалар ҳам кузга яққолроқ қуринадиган бўлиб қолди. Биофизик олимлар ана шуларни эътиборга олиб, фотоаппаратлар кишилардаги ҳаётини қўмиши ўзига синдириб, суратларга қучирай экан, деган хулосага келдилар. Мисрда чиқадиған «Аль-Ахром» газетаси қизиқарли ва айни пайтда сирли бу ҳодиса ҳақида мақола босиб чиқарди.

«Табиат ва инсон» сажифалари мақолаларининг
Тошкент вилояти табиатини муҳофаза қилиш қўмитаси ва
«Тошкент ҳақиқати» ходимлари таяёрладилар.

ДУШАНБА, 25

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.30 «Тахлилнома».

8.30 Лирик тароналар.
8.50 «Узлик». Бадий-публицистик
курсув.
9.15 «Ургимчак тури». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.

10.05 «Жаҳон спорти».
10.15 Кино янгиликлари.
10.30 Кундузги сеанс. «Мария, Мира-
белла Транзисторияда». Бадий
фильм.
11.40 «Жараён».
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси
директорлар ансамблининг концерти.
12.30—14.00 Футбол. Ўзбекистон чем-
пионати «Нефчи» (Фарғона) —
«Навбахор» (Наманган).

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Сунгги кўнғирок».
18.30 «Теннис-клуб».
18.45 «Олам ва одам».
19.05 «Ислохот ва инвестиция».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.05 —
Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Истиқлолим, сени қўлайман».
Мусликий дастур.
21.30 «Бевосита мулоқот».
22.10 М. Бобоев «Кўнғил қўчалари». Ви-
деофильм. 4-кўй.
22.50 Эркин ва юнун-рим кураши
бўйича Ўзбекистон мустақиллиги кў-
боғи.
23.20 «Ахборот».
23.45—23.50 Ватан тимсоллари.

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Ерилоташ». Мульттўплам.
18.35 «100 йиллик саргузашт-лар даво-
мида». Телесериал.
19.00 «15 дақиқа спорт ҳақида».
19.15 Мусликий лажалар.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Туризм ҳақида.
20.20 «ДЭНС». Жаҳон рақслари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Хайр, мактаб!».
21.10 «Олтин мерос».
21.35 Экранда премьераси. «Саҳрои ка-
бир сирин». Телесериал.
22.25 «Даракчи» (рус тилида).
22.35 Охонлар ва эълонлар.
22.40 «Еш Индиана Жонс хроникаси».
Телесериал.
23.25 — 23.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

17.15 Янгиликлар.
Россия жамоат телевидениеси.
17.20 — 20.40

20.40 «Долзарб репортаж».

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

21.35 Эълонлар.
21.40 «Дунёқараш». Тележурнал.
22.00 — 22.20 «Ахборот» (рус тилида).

17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттўмоша».
19.05, 21.50 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Жаҳон».
20.15 «Чинор» видеоканали:
«Дидар»
«Рангнамона»
20.55 Мусликий таърифус.
21.00 «Умр баҳори».
21.20 «Спорт-тайм».
21.55 Кинематограф «Тўғри сўзининг
тўқмоғи».
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 26

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Ўзбектеlevision» намоиш эта-
ди: «Қўшигимда яшар муҳаббат».
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Ургимчак тури». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.
10.05 Инглиз тили.
10.35 «Олам ва одам».
10.55 Болалар учун. «Гулгунчалар».
11.15 «Юртим жамоли». Публицистик
курсув.
11.30 Ўзбек куйларидан концерт.
12.05 «Турон тулпорлари». Спорт да-
стури.
12.25—14.00 Кундузги сеанс. «Мудҳиш
хато». Бадий фильм.

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.10 «Оромгоҳлар мавсумга шайми?».
18.35 «Хунарманд». Тележурнал.
18.50 «Шеър ва шуур».
19.00 «Муқдор».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.25 —
Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Хамкорлик истиқболлари».
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Олтин мерос». Н. Аҳмедова.
21.30 «Акс-садо».
22.00 «Сехри шўъла». Кинокурсув.
22.20 «Дидар». Тележурнал.
23.20 «Ахборот».
23.45—23.50 Ватан тимсоллари.

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Ерилоташ». Мульттўплам.
18.35 Еввойи ҳайвонот олами.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Очун».
20.20 Шарқ астрадаси.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сунгги кўнғирок».
21.10 «Саҳрои кабир сирин». Телесери-
ал.
22.00 «Даракчи».

22.10 Спорт китъаси.
22.40 «Кундалик».
22.50 Охонлар ва эълонлар.
22.55 Кинонигоҳ.
00.10 — 00.15 Тунингиз хайрли бўлсин!

17.15 Янгиликлар.

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

17.20 — 20.40

20.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

21.35 Эълонлар.
21.40 «Умр дафтари».
22.10 «Қора дола». Бадий
фильм (Франция).
23.50 — 00.10 «Ахборот» (рус тилида).

17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттўмоша».
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 «Тасвир-98».
19.40 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.55, 21.50 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 Мусликий лажла.
20.50 «Медицина — сизлар учун».
21.15 Мусликий лажла.
21.20 Телефакт.
21.30 Хит-коллекция.
21.55 «Кувноқ кино».
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 27

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Гулшан дидарим». Мусликий дастур.
8.55 «Бугуннинг ўйлари».
9.10 «Ургимчак тури». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.25 Алифбо сабоқлари.
10.55 Болалар учун. «Кинжиртоймиз — ги-
жинтоймиз».
11.15 «Соғлом авлод — соғлом миллат».
11.30 «Акс-садо».
12.05 «Ҳаёт чашмалари».
12.30 «Чемпион билан учрашув».
12.45 Кундузги сеанс. «Бембининг бола-
лиги». Бадий фильм.
14.10—14.30 «Маърифат маскани».

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Фарзанд — умид
юлдузи».
18.25 «Таянч нуқтаси».
18.45 «Асрлар навоси». Мусликий дастур.
19.05 «Химмат».

19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.50 —
Эълонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури —
амалда».

20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 Бир жуфт қўшиқ.
21.30 «Сиясат оламида».
21.55 М. Бобоев. «Кўнғил қўчалари». Ви-
деофильм. 5-кўй.
22.35 «Ахборот».

23.00 «Ешлар» телеканалли
1. «Сиз ва биз».
2. «Оқибат».
3. «Ешлар ва эстрада».
00.30—00.35 Ватан тимсоллари.

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Жаҳон халқлари эртақлари.
18.35 «XX аср кинолари». Телесериал.
19.05 «Дойче Велле» тақдим этади...
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Толёнома».
20.15 «Қўл жанги санъати».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сунгги кўнғирок».
21.10 «Хонадон».
21.30 «Саҳрои кабир сирин». Телесериал.
22.20 «Даракчи».
22.30 «Нигоҳ».
22.45 Охонлар ва эълонлар.
Экранда — детектив.
00.05 — 00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртақнамо чоршан-
ба». Кинокурсув.

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

17.20 — 21.50

21.50 «Кўкранди латиф ёдгорликлари». Те-
лефильм.

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.35

22.35 Эълонлар.
22.40 «Биз қандай дам оляпмиз?».
23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттўмоша».
19.05, 21.35 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 Мусликий дақиқалар.
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Дунё ва болалар».
20.30 «Азизим».
20.55 «Автосалтанат».
21.05 «Дурдаршан».
21.40 «Олтин ҳазина».
22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 28

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Наво таралсин». Мусликий дастур.
9.00 «Боқира туйғулар».
9.15 «Ургимчак тури». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.
10.05 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий
курсув.
10.30 «Янги алифбони ўрганамиз».

11.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
11.20 «Ғаройиб о» Мультфильм.
11.30 «Ажаб саодат эрур...». Бадий-пуб-
лицистик курсатув.
12.05 Болалар учун. «Еш қун».
12.20 Кундузги сеанс. «Сунгги пушаймон».
Бадий фильм.
13.35—14.00 «Кетмас дават берсин».

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Дона бобо давра-
сида».
18.30 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.45 «Хайрат». Бадий-публицистик
курсув.

19.05 «Хидоят сари».
19.25, 20.25, 20.55, 22.05 — Эълон-
лар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Парламент соати».
21.25 Ўзбекистон Республикаси
мустақиллигининг 7 йиллигига «Эстрада
қўшиқлари телетанлови». Экранда —
Сирдарё вилояти.
22.25 «Туркий қавмлар».
22.40 «Одамлар орасида».
23.05 «Ахборот».
23.30 «Сомон йўли» маърифий-дунёвий
курсувлар мажмуаси.
00.30—00.35 Ватан тимсоллари.

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур.
18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.55 «Бўш ўтирма».
19.15 «Дилнавоз садолар».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бир жуфт қўшиқ».
20.05 «Табобат оламида».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сунгги кўнғирок».
21.10 «Сир».
21.25 «Одобнома».
21.35 «Даракчи» (рус тилида).
21.45 Охонлар ва эълонлар.
21.50 Оилавий экран.
23.15 — 23.20 Тунингиз хайрли бўлсин!

17.15 Янгиликлар.

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

17.20 — 20.40

20.40 «Юлдузлар мангу ёнади».

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

21.35 Эълонлар.
21.40 «Билиб қўйи, сени Ватан кутади».
Публицистик курсатув.
22.00 — 22.20 «Ахборот» (рус тилида).

17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттўмоша».
19.05 «ТВ-ташир».
19.25 «Минг бир маслаҳат».
19.35 «Дўстим ҳақида».
19.50 Клип.

19.55, 21.25 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 «Ракурс». Бадий-публицистик
курсув.
21.15 «Каталог».
21.30 «Киносалон».
23.00 — 23.10 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 29

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Дилнавоз садолар». Мусликий да-
стур.
8.50 «Юзма-юз».
9.10 «Ургимчак тури». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 17.40 — Янги-
ликлар.
10.05 «Талаб ва тақлиф».
10.30 Немис тили.
11.00 «Меҳр макони».
11.20 Болалар учун. «Компьютер
сабоқлари».
11.45 «Харита». Халқаро шарҳ.
12.05 «Халқ ижодиети».
12.30 Кундузги сеанс. «Жабр-
ланувчиларнинг даъвоси йўқ». Бадий
фильм.
14.10—14.30 «Қишлоқ ҳаёти».

17.55 Курсатувлар тартиби.
17.50 «Пахтакор». «Ўзқинохроника» премь-
ераси.
18.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати
«Пахтакор» (Тошкент) — «Насиф» (Қарши).
Танаффус пайтида — «Омонлик тилай-
миз».
19.50 «Ахборот» (рус тилида).
20.25, 20.55, 22.10 —
Эълонлар.

20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 Халқ хофиялари куйлайди.
22.15 М. Бобоев. «Кўнғил қўчалари». Ви-
деофильм. 6-кўй.
22.55 «Битик».
23.15 «Оила». Тележурнал.
23.45 «Ахборот».

«Мунаввар дунё» дам олиш дастури

00.10 «Азиз сиймолар».
00.30 Бадий фильм.
01.50—01.55 Ватан тимсоллари.

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Бугуннинг боласи».
18.35 «XX асрнинг улғу жумбоқлари». Те-
лесериал.
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 «Ермаган ёзувлар».
19.45, 20.10, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.

19.50 «Ахборот» (рус тилида).
20.15 «Нозик мўъжиза».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сунгги кўнғирок».
21.10 «Яхши дам олинг».
21.25 «Саҳрои кабир сирин». Телесериал.
22.15 «Даракчи».
22.25 Охонлар ва эълонлар.
22.30 Саргузашт фильмлар экрани.
23.10 Бокс. Бокс. Бокс.
23.30 — 23.35 Тунингиз хайрли бўлсин!

16.50 Киноафиша.
16.55 Янгиликлар.
17.00 Болалар учун. «Бинафша».

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

17.20 — 20.40

20.40 «Муслика ҳамма учун». Мусликий
курсув.

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

21.35 Эълонлар.
21.40 Оскар соғиндорлари: «Тунда со-
диқ бўлган воқеа». Бадий фильм.
23.20 — 23.40 «Ахборот» (рус тилида).

17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттўмоша».
19.05, 21.40 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Ўй останада бошланади».
20.25 «Наволар аён этсам».
20.45 «Бу бўстон аро...».
21.10 «Дурдаршан».
21.45 Кинематограф. «Туш ўнгидан келди
ёки чемадан».
23.00 Араб эстрадаси.
23.25 — 23.35 «Мунаввар тонг истаб...».

ШАНБА, 30

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Муслика бўстони». Телеальманах.
9.00 «Хайр, мунаввар даргоҳ».
9.40 «Шоҳрух» клуби.
10.00 «Зиёрат».

10.10 «Ешлар» телеканалли:
1. «Шу Ватанга борди менинг керагим».
2. «Мен билган, билмаган дунё».
3. «Сизга ўқшагим келади».
4. «Кувноқлар ва зукколар».

12.10 Кундузги сеанс. «Шавкатли рицар
Айвенто ҳақида қисса». Бадий фильм.
13.35 «Ўйла, изла, топ!». Телебеллашув.
14.20 «Зийнат».
14.40—15.10 «Маънавият». Бадий-пуб-
лицистик курсатув.

17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Бизнинг азиз бобо-
лар».
18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий
курсув.

18.40 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълон-
лар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртақлари.
20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз
тилида).

20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 М. Турғунбоева хотирасига
бағишланган танлов ғолибларининг кон-
церти.

22.00 «Ешлик» студияси. «Оталар сўзи —
акнинг кўзи». 1-қисм.
22.45 «Ахборот».
23.10 «Ешлик» студияси. «Оталар сўзи —
акнинг кўзи». 2-қисм.

«Тунги ёд» дам олиш дастури
23.55 «Мусликий савҳат».
00.15 Диклат, премьераси. «Мерос». Бадий
фильм. 5-серия.
01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

9.00 Курсатувлар дастури.

9.05 «Сир».
9.20 «Дилбарим».
9.40 «Спорт китъаси».
10.10 «Сўз ва соз охонлари».
10.40 «Лавайи». Телесериал.
11.30 Дубляж.
11.50 Болалар экрани.
12.20 Шарқ астрадаси.
13.35 «Нью-Йорк». Телесериал.
14.25 «Одамлар орасида».
14.45 «Эгиз қўшиқлар».

15.05 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сир-
лари». Телесериал.
15.55 «Хонадонингизга осойишталик ти-
лаймиз».
16.25 Бокс. Бокс. Бокс.
16.45 «Шарқ тароналари».
16.55 «Санта Барбара». Телесериал.
17.40 «Ерилоташ». Мульттўплам.

17.55 Курсатувлар дастури.
18.00 «Даракчи».
18.10 «Боланинг тили».
18.30 Спорт китъаси.
19.00 «Таянч».
19.15 «Конун ҳимоясида».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълон-
лар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.15 «Ўлдаста».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сунгги кўнғирок».
21.10 «Кўнғил кўнғилга пайванд».
21.30 Халқаро Болаларни ҳимоя қилиш
қўшиқ. «Мафтунок чехралар».

22.00 «Даллас». Телесериал.
22.45 «Даракчи».
22.55 Охонлар ва эълонлар.
23.00 Кинонигоҳ.
00.20 — 00.25 Тунингиз хайрли бўлсин!

17.25 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

Россия жамоат телевидениеси.
17.30 — 20.35

20.35 Эълонлар.
20.40 — 22.

БИР ШИНГИЛ ТАБАССУМ

БИР КИШИ сув ичи-
да типирчилаб:
«Ёрдам», беринглар,
чўкаяпман, деб дод-
фарёд қилар эди.
Қирғоқдан бегона
йўловчи ўтиб қолди ва
деди:

— Нега бунчалик
дод-фарёд қиласан?
— Сузишни билмай-
ман-да!
— Худо отангнинг
жойини жаннатда қил-
гур, мен ҳам сузишни
билмайман, лекин,
сенга ўхшаб дод-
фарёд кўтармаяпман-
ку!

БИР КИШИ мевалар
дўконидан банан сотиб
олибди. Унинг пўчоғини
арчиб, чўнтагидан оз-
гина шакар олиб, ба-
нанга сепибди. Битта
тишлаб, қолганини
отиб юборибди. Бу
ҳолатни кузатиб турган
сотувчи ҳайрон бўлиб
сўрабди.

— Нега бананни таш-
лаб юбордингиз?!
— Ахир мен шакар
сепилган бананни
ёқтирмайман-да!

БОЛАНИНГ ТИПИ ШИРИН

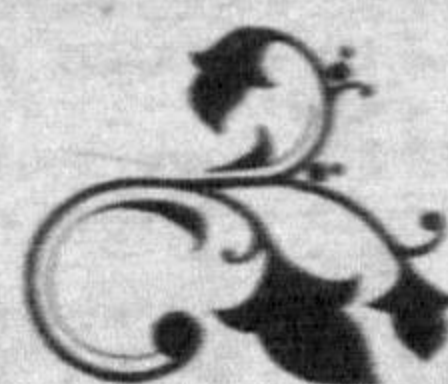
— ҚОДИР! Анави
идишдаги мураббони
емагин. Уни ахлат че-
лагига ташламоқчиман.
— Ойишжон, мураббо-
ни ўзим ейман. Яхши-
си мени челака таш-
лай қолинг...

БИР КУНИ ҳовлида
ўйнаб юрган бола
хўрозни кўрсатиб, ота-
сидан сўради:

— Ада, хўрознинг
ҳам туғилган куни
бўладими?
— Хўрознинг туғил-
ган куни бўлмайди,
чунки, у тунда туғилган.
— Шунинг учун хўроз
тунда қичқирар экан-
да!

Баҳриддин
ТУРҒУНОВ.

Болажон,
Сен билан бутундир асли бу олам,
Кўпдим ҳажжи қалба оққан дарёни.
Бу кўзлар бахт учун яралган, болам,
Кулгин, кулгин билан тўлдир дунёни!..
Р. АЛБЕКОВ сурат-лавҳаси.

САҲНАДА ЁШ ИСТЕЪДОДЛАР

Тошкент вилояти қасаба уюшмалари, уюшмалараро маданият
маркази болаларни ҳимоя қилиш куни таъсис этилганига 50
йил тўлиши муносабати билан болалар ижодиёти Х фестивали-
ни ўтказди. Мазкур тадбирнинг якуний концерти пойтахтнинг
муҳташам «Туркистон» саройида бўлиб ўтди.

Ёш томошабинлар билан тўлган сарой саҳнасида шу куни
Насиба Абдуллаева, Фаррух Зокиров каби Ўзбекистон санъат
усталари билан ёнма-ён вилоят меҳрибонлик уйлари, интер-
нат-мактабларида тарбияланаётган кўплаб ёш истеъдод
соҳиблари ҳам ўз санъатларини намойиш этдилар. Томоша
режиссёри Фируддин Сафаров ва тадбир ташкилотчилари ушбу
фестивал болалар хотирасида узок муҳрланиб қолиши учун бор
маҳоратларини ишга солидилар.

Шунингдек, концерт мобайнида болаларга тадбирнинг бош
ҳомийси «Аква плюс» корхонаси ва эликдан ортиқ бошқа ҳомий
ташкилот ва муассасаларнинг совғалари топширилди.

Шоира АБДУШОҲИДОВА.

СПОРТ

ЎЗБЕКИСТОН — ОФК ИЖРОҚҲИ АЪЗОСИ

Малайзияда Осиё футбол кон-
федерацияси (ОФК)нинг кон-
гресси бўлди. Унда Осиё қитъ-
асида футболни ривожлантириш-
нинг долзарб муаммолари кўриб
чиқилди. Ўзбекистон республи-
каси футбол федерациясини ОФК
ижроқҳи таркибига қабул қилиш
— конгресснинг асосий масала-
ларидан бири эди.

— Федерациямизнинг ОФК
ижроқҳига киритилиши — Ўзбе-
кистон футболни хизматларининг
тан олиншидир, — дейди рес-
публика футбол федерацияси-
нинг бош котиби Зокир Курбо-
нов. — Футбол муҳлислари Хи-
росимада ўтган Осиё ўйинлари-
да футбол бўйича Ўзбекистон
миллий терма командамизнинг
ғалаба қозонганини ҳали унут-
ганлари йўқ.

Республикада футболни
тарғиб қилиш ва уни сифат
жихатидан янги босқичга кўтариш
учун кўп иш қилинди. Осиё фут-
бол конфедерацияси ва жаҳон
футбол федерацияси мамлақати-
миздаги спорт иншоотлари, фут-
бол майдонларимизга юқори
баҳо берди.

Футбол федерациямизнинг
ОФК ижроқҳига киритилиши
кўпгина ташкилий масалаларни
ҳал қилишда фаол иштирок эти-
шимизга, шу билан бирга, Осиё
футболни ривожлантиришга
салмоқли ҳисса қўйишимизга
имкон беради. Бу эса, зимма-
мизга республикада футбол-
ни такомиллаштириш учун яна-
да кўпроқ қуч-гайрат сарфлаш
мажбуриятини юклайди.

(ЎзА.)

«МУСТАҚИЛЛИК КУБОГИ» УЧУН

Олимпия шон-шухрати музей-
ида кураш бўйича «Мустақиллик
кубоги» учун бўлажак иккинчи
халқаро мусобақага
бағишланган матбуот анжумани
бўлди. Бу мусобақа 22 май куни
«Юнусобод» спорт мажмуида
бошланди.

Анжуманда таъкидланганидек,
ўтган йил ноябрь ойида Тошкен-
тда бўлиб ўтган «Мустақиллик
кубоги» учун кураш бўйича но-
расмий халқаро мусобақа юқори
савияда ташкил этилгани билан
иштирокчилар ёдида сақланиб
қолди.

Шу туфайли, мусобақа рас-
мий турнир мақомини олибгина
қолмай, кураш бўйича халқаро
федерация — ФИЛА томонидан
спортнинг шу тури бўйича
дунёдаги бешта энг нуфузли
мусобақалардан бири деб эъти-
роф этилди.

Бу йилги мусобақада қатна-
шиш учун 30 мамлакатдан, энг
кучли полвонлар таклиф этилди.
Улар эркин ҳамда юнон-рим ку-
раш бўйича куч синашадилар.

Мусобақа ташкилотчилари —
республика жисмоний тарбия ва
спорт давлат қўмитаси, Ўзбеки-
стон полвонлар уюшмаси ва эр-
кин кураш федерацияси турнир
иштирокчилари учун хилма-хил ва
қизиқарли маданий дастур туз-
ган. Дастурга Ўзбекистоннинг
меъморий ёдгорликлари, юрти-
мизнинг маданияти ва санъати
билан танишиш ҳам киритилган.

(ЎзА.)

РЕСПУБЛИКА об-хавони ку-
затиш бош бошқармасидан
олинган маълумотларга қара-
ганда, 23-27 май кунлари пой-
тахтимиз ва Тошкент вилоятида об-хаво мўътадил бўлади.
Айрим туманларда момақалдирок бўлиб, қисқа муддатли ёмғир
ёғиши мумкин. Иссиқлик ҳарорати кечалари 12-21, кундуз
кунлари 28-33 даражага етади.

Учинчи Тошкент савдо-саноат

ЯРМАРКАСИ

ТОШКЕНТДАГИ ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИНИНГ
МАРКАЗИЙ КЎРГАЗМАЛАР ЗАЛИДА 15 ИЮНДАН 19 ИЮНГАЧА
БЎЛИБ ЎТАДИ

Унинг ташкилотчилари - Тошкент шаҳар ҳокимлиги Товар ишлаб
чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Тошкент Халқаро Бизнес-Маркази.
Кўп тармоқли ярмаркада иштирок этишга Ўзбекистон барча минтақалари ва
шаҳарлари, хориждаги корхоналар таклиф этиладилар.
Ярмаркада шаҳар корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, хом ашё
материаллари, инвестиция лойиҳалари, "Ноу-Хау" илмий ишланмалари бўш
ишлаб чиқариш майдонлари, машина-ускуналар ва омборхоналардан
биргаликда фойдаланиш бўйича таклифлар, қурилиш тугалланмаган
объектлар, кўчмас мулк намойиш этилади.

Ярмаркада намойиш этиладиган маҳсулотлар билан танишиш учун барча
манфаатдор тузилмалар, юридик ва жисмоний шахслар таклиф этиладилар.

Агар Сизни бизнинг таклифимиз қизиқтириб қолган
бўлса ва Сиз Учинчи Тошкент савдо-саноат ярмаркасида иштирок
этиш ниятида бўлсангиз,
қуйидаги телефонлар бўйича мурожаат этишингизни
илтимос қиламиз:

Мирзо Улуғбек туманидаги
«МГО-СЕРВИС» хусусий фирма-
си

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кун-
дан бошлаб бир ой давомида 67-
64-91 телефон орқали қабул
қилинади.

Мирзо Улуғбек туманидаги
«ВАРТ Ко ЛТД» масъулияти чек-
ланган жамияти

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кун-
дан бошлаб бир ой давомида 67-
59-48 телефони орқали қабул
қилинади.

Мирзо Улуғбек туманидаги
«ПУЛЬС ВРЕМЕНИ-МАРКЕТ»
масъулияти чекланган жамияти

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан
бошлаб бир ой давомида 67-59-
48 телефони орқали қабул қили-
нади.

Мирзо Улуғбек туманидаги «КА-
ДАРС-ОО'ШУВ» масъулияти чек-
ланган жамияти

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан
бошлаб бир ой давомида 67-15-
41 телефони орқали қабул қили-
нади.

Тошкент вилояти ҳудудий коммунал
фойдаланиш бирлашмаси жамоаси
Охангарон шаҳар коммунал фойдала-
ниш бошқармасининг раҳбари С.
Жўраевга рафиқаси

УЛМАНОЙ ЖЎРАЕВНИНГ
бевақ вафот этганлиги муносабати
билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент вилояти ҳудудий коммунал
фойдаланиш бирлашмаси жамоаси бир-
лашманинг sobик раҳбари

Мирвали МИРХЎЖАЕВНИНГ
вафоти муносабати билан марҳумнинг
оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик бил-
диради.

«Тошкент
ҳақиқати» жамоа-
си газетанинг
sobик ходими
Шухрат
ШОРАХМЕДОВНИНГ
вафоти муносаба-
ти билан унинг
оила аъзоларига
чуқур ҳамдардлик
изҳор этади.

Тел.: (371) 133-27-07,
136-33-31.
(3712) 54-04-87,
55-56-33.
Факс: (3712) 55-15-57.

ТОШКЕНТ ҲАКИКАТИ
•
ТОШКЕНТ НАСРОАТИ

Муассис:
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир
Фатҳиддин
МУҲИДДИНОВ

Маълумот:
700000, Тошкент
шаҳри, Матбуотчилар
кўчаси, 32.

Телефонлар:
хатлар ва оммавий
ишлар бўлими: 33-40-48
Эълонлар:
33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирув-
лардаги факт ҳамда да-
лилларнинг тўғрилиги
учун реклама ва эълон
берувчилар масъулдир.